Тошкент оқшоми

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 58 (8.948) * 1997 йил 23 май, жума * Сотувда эркин нархда

ЮКСАК ҲУҚУҚИЙ ТАФАККУР — ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТ ТАҚОЗОСИ

Илгари хабар қилинганидек, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов 20 май куни республика ҳуқуқ-тартибот идоралари раҳбарлари, ҳуқуқшунос олимлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашди.

Учрашувда халқимизнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш, ҳуқуқшунос кадрлар тайёрлаш, қабул қилинган қонун ва қонунчилик ҳужжатлари моҳиятини аҳоли кенг қатламларига янада чуқурроқ етказиш билан боғлиқ масалалар хусусида фикрлашилди.

Биз юртимизда эркин, ҳуқуқий, демократик давлат барпо этяпмиз, деди Президент. Мамлакатимизда давлат қурилиши, сиёсат, иқтисодиёт, маънавият соҳаларида амалга оширилаётган ислоҳотлар ана шу эзгу мақсадни рўёбга чиқаришга қаратилган. Бу олий мақсадга эришишда халқнинг ҳуқуқий жиҳатдан билимли бўлиши, жамиятнинг сиёсий фаоллиги, демократик тамойилларнинг кишилар онгига теран сингиб бориши муҳим аҳамият касб этади. Бизнинг қонунларимиз одамлар онгида ана шу тушунчаларни шакллантиришга хизмат қилиши даркор. Бу эса ҳуқуқ-тартибот идоралари, шу соҳа ўқув юртлари, ҳуқуқшунос олимлар олдида турган долзарб вазифадир.

Хўш, бу вазифа бугунги кунда қай даражада ҳал этилмоқда?

Унинг долзарблиги нималарда намоён бўлади?

Ўзбекистон XX асрнинг охирги ўн йиллигида мустақилликка эришиб, ўзига хос ва мос тараққиёт йўлини танлаб олди. **Бу йўлнинг моҳияти бозор муносабатларига асосланган эркин фуқаролар жамиятини қуриш, халқимизга муносиб турмуш шароити яратиб беришдан иборатдир**. Мана шу мақсадимиз қабул қилинаётган фармонлар, ҳукумат қарорлари, қонунлар орқали одамларга етиб боряптими, халқимиз ислоҳотларнинг моҳиятини теран тушуниб етяптими, масаланинг муҳим жиҳатларидан бири ана шу саволларга жавоб топишдан иборат.

Бунга эришиш учун қандай шартларга амал қилишимиз, ҳаракатимиз замирида қандай асослар бўлиши керак? Бунда, биринчидан, жамиятнинг сиёсий фаоллигини ошириш тақозо этилади. Токи, одамлар ислоҳотларга қизиқишини намоён эта олсин. **Унинг кузатувчиси ёки иштирокчиси эмас, балки бевосита ижрочиси сифатида юқоридаги олий мақсадни англаб етсин.** Зеро, биздан озод ва обод ватан қолсин, деган шиоримиз одамларнинг онгига теран сингиб борса, улар танлаган йўлимизни чин юракдан қўллаб-қувватласагина, саъй-ҳаракатларимиз кутилган самарани бериши мумкин, деди Ислом Каримов.

Бунга қандай эришилади, аввало, аҳолига чуқур ҳуқуқий билим беришни йўлга қўйиш, бу орқали ҳуқуқий маданиятнинг юксалишига эришиш, бошқача айтганда, том маънодаги ҳуқуқий онгни шакллантириш талаб этилади. Бу жамиятнинг тўғри, демократик йўлдан ривожланиши учун зарурдир. Чунки ҳуқуқий тафаккур шаклланмаса, турли хил номутаносибликлар келиб чиқади. Бунга 90-йиллар бошида мамлакатимизда рўй берган вазиятни мисол келтиришимиз мумкин. Шундай экан, юксак ҳуқуқий тафаккур, ҳуқуқ устуворлиги нафақат бугунги жамиятимиз учун, балки биздан кейин келадиган авлодлар учун ҳам зарурдир.

Мамлакатда адолат тамойиллари амал қилиши, барқарорлик ҳукм суриши учун **уч субъектнинг, яъни давлат, жамият ва фуқароларнинг ўзаро муносабатларидаги қонунийлик асос бўлади. Бошқача айтганда ана шу уч субъект — давлат, жамият ва инсон муносабатларида уйғунликка, уларнинг манфаатлари бир-бирига мос келишига эришилсагина, ота-боболаримиз орзу қилган адолатли жамият барпо бўлади.** Улар бир-бирининг ҳуқуқини яхши билиши ва ҳурмат қилиши осойишталик ва фаровонликнинг зарур шарти ва муҳим омилидир.

Шўро замонида давлат ўз ҳуқуқини яхши билган ва манфаатларини мустаҳкам ҳимоя қилган, давлат манфаатлари жамият ва инсон манфаатларидан доимо юқори қўйилган. Бизнинг Конституциямизнинг ўзига хос жиҳати, эски қонунлардан фарқи шундаки, унда инсон ҳуқуқини таъминлаш устувор йўналиш қилиб белгиланган. Лекин кўпгина одамлар ўша эски мафкура асоратларидан жуда секинлик билан халос бўлмоқда. Бу, афсуски, ҳуқуқ-тартибот соҳасида ишлаётган ходимларга ҳам тегишлидир. Чунки улар ҳам ўша эски мафкура асосида, ўша замон олий ўқув юртларида таълим олган, тарбияланган. Бунда уларни, маълум маънода, айблаб бўлмайди, аммо янги тафаккурнинг улар онгига ғоят секин сингиши, дунёқарашлари кескин ўзгармаётганини айтиб ўтишга тўғри келади.

Жамият ҳуқуқи масаласига келсак, мамлакатимизда уни шакллантириш ва рўёбга чиқариш борасида жиддий ишлар қилинди, деди давлатимиз раҳбари. Бир неча сиёсий партия ва ҳаракатлар, кўплаб жамоат ташкилотлари, маҳаллалардаги ўз-ўзини бошқариш органлари самарали фаолият кўрсатмоқда. Жамиятимизда кўп партиялилик қарор топди, сўнгги парламент сайловлари шу асосда ўтказилди. Буларнинг барчаси жамият ҳуқуқи пухта ҳимоя қилинаётганининг далилидир.

Учинчи, таъбир жоиз бўлса, энг муҳим субъект — инсоннинг ҳуқуқини таъминлаш бутун дунёда долзарб ва мураккаб муаммо, ҳар бир давлатнинг муқаддас вазифаси бўлиб келган. Чунки инсон ҳуқуқи тушунчаси жуда кенг бўлиб, унга нисбатан қарашлар ҳам хилма-хилдир.

Кейинги йилларда Ўзбекистонда бу борада ҳам жаҳон тажрибасига таянган ҳолда кўп ишлар амалга оширилди. Зарур қонунчилик ҳужжатлари, хусусан, Фуқаролик процессуал ва Жиноят процессуал кодекслари қабул қилинди. Олий Мажлиснинг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Миллий маркази, Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти каби ташкилотлар фаолият кўрсатмоқда. Эндиги вазифа ана шу қонунлар моҳиятини аҳоли кенг қатламларига етиб боришига ва мазкур ташкилотлар таъсирини ҳар бир фуқаро сезишига, ҳис этишига эришишдан иборатдир. **Ўзбекистон инсон ҳуқуқини таъминлаш борасида дунёда ҳеч бир мамлакатдан кам бўлмаслиги керак.** Бунинг ҳам сиёсий, ҳам инсоний жиҳатдан нечоғлик аҳамиятга эга эканини изоҳлаб ўтиришга ҳожат йўқ, деб ўйлайман.

Бу масаланинг яна бир муҳим жиҳати шундаки, инсон ҳуқуқини ҳимоя қилиш демократиянинг асоси ҳисобланади. Бизга демократияни ўргатишга интилувчилар кўп бўлди. Улар орасида ўзимиздан чиққанлар ҳам бор эди. Лекин биз бу борада ҳам ўзимизга хос йўлдан бордик. Яъни, **биз демократиянинг умумий тамойилларига қатъий амал қиламиз. Айни чоғда жамиятни демократиялаштиришда халқимизнинг ўзига хослигини, миллий тафаккурни инобатга олмоғимиз даркор**. Эркин демократик жамиятга босқичма-босқич ўтиш орқали борамиз. Ҳеч бир мамлакатда демократия бир кунда қарор топган эмас. Биз улар босиб ўтган ўн йилликларни балки тезроқ босиб ўтармиз. Лекин бу ишда ҳеч кимдан, ҳатто демократия энг ривожланган мамлакатлардан ҳам нусха кўчириб бўлмайди,дея таъкидлади юртбошимиз. Шошма-шошарлик эса демократик тамойилларнинг обрўсини тушириб қўйиши, мутлақо тескари натижалар бериши мумкин. Буни айрим қўшни давлатлардаги вазият, хусусан, қуролли можаролар, одамларнинг бир неча ойлаб маош олмаслиги каби ҳолатлар кўрсатиб турибди. Бунинг асосий сабаби эса ҳуқуқий тафаккурнинг етишмаслигидир. Биз эса демократик тамойилларнинг одамлар онгига сингиб боришига, ҳуқуқ ҳаётимизнинг ажралмас қисми бўлишига эришмоғимиз даркор. Қонунларнинг вазифаси мана шулардан иборатдир.

Бунинг учун эса қуйидаги жиҳатларга аҳамият бермоқ лозим. Биринчидан, халқимиз Президент, Олий Мажлис, ҳукумат қандай фармон, қонун, қарор қабул қиляпти, бундан тўла хабардор бўлиши керак. Иккинчидан, айниқса инсон ҳуқуқига дахлдор ҳужжатларни ҳар бир одам юрагидан ўтказиши, бу қонунлар унинг ҳаётига қандай таъсир қилишини англаб етмоғи лозим. Учинчидан, тайёрланаётган қонунлардан ҳам аҳоли хабардор бўлиши, яъни уларнинг қандай ишланаётгани жамият назоратида туриши зарур. Энг муҳими, давлат бошқарувида, қонунларни ишлаб чиқишда фуқароларнинг кенг иштирок этишига эришиш даркор. Шунда қонунларимиз инсон ҳуқуқини таъминлашга, бошқача айтганда, халқимиз манфаатларига хизмат қилади.

Бу борада матбуот, радио ва телевидение кўп иш қилиши керак. Токи қонунлардан, амалий ишлардан аҳоли ўз вақтида хабардор бўлсин. Муҳим қонун ҳужжатларини алоҳида китобчалар ҳолида нашр этиш ҳам мақсадга мувофиқдир. Чунки улар фақат мутахассисларга эмас, барчага етиб бориши лозим.

Ҳар бир ишнинг муваффақияти кадрларга боғлиқлиги сир эмас, деди Ислом Каримов. Шунинг учун малакали кадрлар тайёрлаш масаласига жиддий эътибор бермоқ зарур. Лекин ҳозирги юридик олий ўқув юртларида ёшларга таълим бераётган профессор ва ўқитувчиларимизнинг ўзи эски замон дастурларида ўқиган бўлса нима қилмоқ керак? Улар ҳамон ўша дастур ва дарсликлар асосида сабоқ берса, ёшларимизни қандай қилиб замон талабларига мос мутахассис этиб тарбиялаш мумкин? Демоқчиманки, эски дастур ва дарсликлар ўрнига янгиларини яратиш шарт. Тўғри, бу ишлар бошланган, лекин уларни тезлаштириш лозим. Зарур бўлса чет эл мутахассисларини таклиф этиш керак. Бу тажриба жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетида яхши самара беряпти-ку. Хуллас, эски пойдевор, замин асосида малакали юристлар тайёрлаб бўлмаслигини англаш вақти аллақачон етган.

Мухтасар айтганда, **халқимизнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш давлат сиёсати даражасига кўтарилиши лозим, деди Президент. Зеро, мустақиллик сўзининг замирида ҳам катта, улуғ ҳуқуққа эга бўлиш деган тушунча ётади.** Яъни, мустақиллик нафақат ўзини эркин сезиш, ўз ҳаётини қуриш, балки ўз ҳаёт-мамотини ҳал этишда катта ҳуқуққа эгалик ҳам демакдир, деб қайд этди юртбошимиз.

Мулоқот чоғида ҳаётимизнинг барча соҳаларида қонун устуворлигига эришиш, давлат, жамият ва фуқаро манфаатлари уйғунлигини таъминлаш борасида ҳуқуқ-тартибот идоралари, шу соҳа ўқув юртлари, жамоат ташкилотлари олдида турган вазифалар атрофлича муҳокама этилди. Президент уларни бажариш юзасидан мутасадди раҳбарларга аниқ топшириқлар берди. Давлатга қарашли бўлмаган аҳоли ижтимоий фикрини ўрганиш, марказини, вилоят ва туманларда унинг бўлимларини Адлия вазирлиги қошида ҳуқуқий маърифат тарғиботи марказини ташкил этиш, уларни замонавий жиҳозлар ва юксак малакали, маърифатли мутахассислар билан таъминлаш шулар жумласидандир. Шунингдек, Адлия вазирлиги қошида ҳуқуқшунос мутахассислар замонавий таълим бериш маркази, аҳоли мурожаатлари билан шуғулланадиган махсус бўлим ташкил этилади. Аҳоли ҳуқуқий тафаккурини юксалтириш бўйича давлат дастури ишлаб чиқиш лозим топилди.

Республика Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, адлия вазири С. Мирсафоев, инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Миллий маркази директори А. Саидов, Конституциявий суд раиси Б. Эшонов, Тошкент юридик институти ректори Ҳ. Бобоев ва бошқалар муҳокама этилган масалалар юзасидан фикр-мулоҳаза билдирдилар.

Учрашувда Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Б. Ғуломов, Т. Орипов, Бош вазир ўринбосари А. Азизхўжаев, Президентнинг Мабуот котиби М. Муҳаммад Дўст, Президент девони Ахборот маркази раҳбари А. Кўчимов иштирок этди.

Аҳмад ХЎЖА, (ЎзА)

XII ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Муҳтарам кино санъати арбоблари!

Қадрли дўстлар!

Сизларни, турли қитъалар ва мамлакатлардан келган кино ижодкорларини, қадимий ўзбек заминида илм-маърифат, санъат ва маданиятга азалазалдан эътиқоди баланд халқимиз ва шахсан ўз номимдан муборакбод этишдан ғоят мамнунман.

Тошкент киноанжуманининг «Умуминсоний қадриятлар ва миллий тараққиёт» шиори остида ўтиши бежиз эмас. Бу мустақил Ўзбекистон диёридаги кино байрамига янгича руҳ ва янгича мазмун бахш этиши шубҳасиздир.

Ўзаро ҳамжиҳатлик, тинчлик, дўстлик, ҳамкорлик каби умумбашарий қадриятлар устивор бўлсагина, ҳар бир халқ, ҳар бир миллат фаровон яшаши, одил ва демократик жамият қуриши мумкин.

Тошкент киноанжумани инсонлар қалбига ёруғ орзулар бахш этишига, эрк, озодлик, тинчлик, ҳамжиҳатлик, дўстлик ва биродарлик ғояларини сингдиришга, мамлакатлар ва халқларнинг маданиятини ўзаро боғлашга, яқинлаштиришга, ер юзида ўзаро ишонч ва ҳурматни мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб ишонаман.

Сизларни серқуёш Ўзбекистон тупроғида яна бир бор самимий қутлайман ва кинофестивалингиз ишига муваффақият тилайман.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

МАРҲАБО, ФЕСТИВАЛЬ!

Мустақиллик боис кўрк ва тароват касб этиб бораётган ватанимиз пойтахти кўплаб халқаро анжуманлар ўтказиладиган марказга айланиб бормоқда.

22 май куни Халқлар дўстлиги саройи республика жамоатчилиги вакиллари, маданият ва санъат намояндалари, кино мухлислари билан гавжум бўлди. Саройга Тошкентда фаолият кўрсатаётган дипломатик корпус, халқаро ташкилотлар ваколатхоналари вакиллари ҳам ташриф буюрдилар. Бу ерда XII Тошкент халқаро кинофестивалининг тантанали очилиш маросими бўлди. Шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов тантанали йиғилишни очар экан, ташкилий қўмита номидан фестиваль иштирокчилари ва меҳмонларини Тошкент заминида муборакбод этди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг фестиваль қатнашчиларига йўллаган табригини Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Ўткир Раҳматов ўқиб эшиттирди. ЮНЕСКО Бош директори Федерико Майор табригини мазкур халқаро ташкилотнинг Ўзбекистондаги вакили Берри Лейн ўқиб берди.

...Йиғилганларнинг қизғин олқишлари остида анжуман байроғи кўтарилади. Муҳташам зал бўйлаб фестиваль мадҳияси янграйди.

Машҳур адиб, мазкур киноанжуман танлов ҳайъати раиси Чингиз Айтматов йиғилганларни самимий қутлаб, ҳайъат аъзолари билан таништирди. Улар орасида жаҳоннинг турли мамлакатлари вакиллари ˚ киноюлдузлар, режиссёрлар, мутахассислар бор.

Бу галги киноанжуман санъаткорларнинг чин маънодаги очиқ кўриги ва мусобақасидир. Шу боис, фестиваль ғолиблари учун таъсис этилган салмоқли совринлар кеча қатнашчиларига намойиш этилди...

Тошкент кинофестивали «Умуминсоний қадриятлар ва миллий тараққиёт» шиори остида ўтаётганида теран рамзий маъно бор. Зеро, умуминсоний қадриятлар турли эл ва элатларнинг эзгу тилакларини, интилишларини ўзида мужассам этса, юксак миллий тараққиёт барча халқларнинг азалий орзусини ифодалайди. Фестиваль дастури доирасида намойиш этиладиган фильмларда бу ёрқин ҳақиқат яна бир карра намоён бўлса ажаб эмас. Шу маънода, Тошкент кинофестивалининг аҳамияти, унинг халқлар ўртасидаги дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлаш борасидаги ўрни беқиёсдир. Фестиваль фильмлари кино мухлислари қалбида ўчмас таассурот қолдиради деб умид қиламиз.

Тошкент кинофестивалида жаҳоннинг 32 мамлакати ҳамда саккиз халқаро ташкилотдан кино ва санъат арбоблари, олим ва мутахассислар иштирок этмоқда. Нуфузли фестиваль ҳайъати расмий танловга қўйилган фильмларни Киночилар уйида кўрикдан ўтказиб баҳолайди. Фестиваль кунлари «Кино бозори» ишлаб туради. Анжуманга тахт қилиб қўйилган пойтахтимиздаги олти кинотеатрда фестиваль фильмлари томошабинлар ҳукмига ҳавола этилади.

Шуниси қувончлики, фестиваль қатнашчилари мустақиллик йилларида Ўзбекистон эришган ютуқлар, меҳмондўст ва бағри кенг халқимиз билан яқиндан танишиш имкониятига эга бўладилар. Меҳнат жамоаларида, илм даргоҳларида, ижодий уюшмаларда кино юлдузлари, анжуман меҳмонлари билан учрашувлар бўлиб ўтади. Кино санъатини янада ривожлантириш борасида мутахассислар тажриба алмашадилар, бир-бирларининг эришган ютуқларидан баҳраманд бўладилар.

Фестивалнинг очилиш маросимида Ўзбекистон санъат усталари ва ижрочи ёшларининг катта концерти намойиш этилди.

Маросимда республика Бош вазири ўринбосари Алишер Азизхўжаев қатнашди.

(ЎзА).

СУРАТЛАРДА: XII Тошкент Халқаро кинофестивалининг тантанали очилиш маросимидан лавҳалар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Сўз — иштирокчиларга

КИНО САНЪАТИ БАЙРАМИ

Вадим ИЛЬЕНКО, оператор ва режиссёр, Украинада хизмат кўрсатган санъат арбоби:

—Мен ҳамиша ўзбекистонлик ҳамкасбларим ижодини қизиқиб, кузатиб келаман. Бу ердаги кино жараёнлари бизникига ўхшашдир.

Замонавий кино бизнинг олдимизга мураккаб, долзарб масалаларни ҳал этишни қўймоқда, асарларимизда ҳам ижодкор, ҳам фуқаро сифатида ўз нуқтаи назаримизни билдиришимиз лозим. Худди шундай ёндошувни ўзбек киноусталари фаолиятида ҳам кўрмоқдаман.

XII Тошкент Халқаро кинофестивали кунлари ўзбек ҳамкасбларим билан дилдан суҳбатлашамиз, ижодий муаммоларимиз хусусида фикрлашамиз.

Валерий АЛЛАМЯРОВ, «Қорақалпоққино» Давлат акционерлик компанияси раиси:

— Қорақалпоқ киноси номидан кўпчилик келганмиз.

Бу сафарги кинофестивалдан умидимиз катта, чунки уни мустақиллигимиз даврида ўзимиз мустақил равишда ташкил этяпмиз. Бу улуғ бир воқеадир.

Кинофестиваль экранига бирор фильм билан келмаган бўлсак-да, биз учун фильмлар кўриги, мусобақаси ижодий мулоқотлар, тажриба алмашувлар жуда муҳим ва қизиқарлидир.

Ҳозирги пайтда асосан ҳужжатли фильмлар ишлаяпмиз. Компаниямиз қошида видеомарказ очган бўлиб, унинг экология мавзуидаги «Орол қандай эди?», «Бу дунё ажойиб жойдир» мусиқали видеоҳужжатли фильмларини яратдик.

Келажак режамизда қорақалпоқ халқининг классик шоирлари Ажиниёз ва Бердах таваллудларига бағишлаб ҳужжатли фильмлар яратиш ниятларимиз бор.

Бадиий кинода эса «Қирқ қиз» қадимий эпоси асосида янги лентани суратга олишни мўлжаллаяпмиз. Бир соатли Орол муаммоси ҳақида видеофильм ҳам ижодий режаларимиздан ўрин олган.

Тошкентдаги киноанжуман кўтаринки руҳда бошланди. Ўйлайманки, шу руҳда давом этади.

Жамола АҲМЕДОВА ёзиб олди.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

- Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов кеча АҚШ савдо вазирлиги маслаҳатчиси ва МДҲ мамлакатлари билан энергетика ҳамда савдо ҳамкорлигини ривожлантириш масалалари бўйича вакили Ян Калицкини ҳамда Грузия давлат вазири Николоз Лекишвилини қабул қилди.
- Кеча Вазирлар Маҳкамасида иш бошлаган икки томонлама ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон — Грузия ҳукуматлараро комиссиясининг мажлисида транспорт, алоқа, савдо-сотиқ соҳаларидаги ҳамкорликни ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди.
- Кеча Тошкентда МДҲ ҳукуматлараро кенгашининг агросаноат мажмуи масалалари бўйича мажлиси бошланди.
- Бугун «Интерконтинентал» меҳмонхонасида «Ўзбекистоннинг нефть ва газ салоҳияти» мавзуидаги икки кунлик биринчи халқаро конференция ниҳоясига етади. Унинг қатнашчиларига Президент Ислом Каримов табрик йўллади.
- Кеча Бухорода Ҳамдўстлик мамлакатлари етакчи жарроҳларининг анжумани иш бошлади.
- Эртага Наманганда анъанавий машрабхонлик куни бўлиб ўтади.
- Сурхондарё вилоятининг Денов ва Фарғона вилоятининг Фурқат туманлари пиллакорлари пилла тайёрлаш бўйича давлат буюртмасини адо этдилар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

- Бугун Москвада Россия билан Белоруссия ўртасидаги иттифоқ тўғрисидаги шартнома имзоланади.
- Кеча Россия Президенти Борис Ельцин мудофаа кенгаши мажлиси ўтказилаётган пайтда кутилмаганда мамлакатда ҳарбий ислоҳотларни амалга оширишдаги фаолиятсизликлари учун мудофаа вазири Игорь Родионов ва унинг биринчи ўринбосари, Бош штаб бошлиғи Виктор Семеновни истеъфога чиқарди. 59 ёшли стратегик қўшинлар қўмондони Игорь Сергеев мудофаа вазири вазифасини бажарувчи этиб тайинланди. Умуман, Россия Қуролли кучларидаги можаролар тўхтамаяпти. Бир куни аввал армиядан бўшатилган мудофаа вазирининг ўринбосари Константин Кобец кеча касалхонада ҳибсга олиниб, «Лефортово» қамоқхонасига келтирилди. У пора олиш, хизмат вазифасини суиистеъмол қилиш, ўқотар қуролини ноқонуний сақлашда айбланмоқда.
- Кеча Алматида Каспий денгизи ҳуқуқий мақомини белгилаш бўйича махсус ишчи гуруҳининг биринчи мажлиси очилди. Унда Қозоғистон, Россия, Озарбайжон, Туркманистон ва Эрон вакиллари иштирок этмоқдалар.

ХОРИЖДА

- Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ўткир Султонов бошчилигидаги мамлакатимиз делегациясининг Германияга ташрифи давом этмоқда. Ўзбекистоннинг нуфузли делегацияси аъзолари инвестициявий ҳамкорлик бўйича иқтисодий симпозиумда иштирок этдилар, амалий доиралар вакиллари билан учрашдилар. Ташриф доирасида Ўзбекистон ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан «Берлинер банк» ўртасида 200 миллион Германия маркаси миқдорида кредит тўғрисидаги битим имзоланди.
- Генерал Рашид Дўстумнинг шериги Абдул Маликнинг «Толибон» тарафига ўтганидан сўнг Афғонистоннинг шимоли-ғарбида шиддатли жанглар бошланиб кетди. Ҳозирги пайтда Президент Бурҳониддин Раббоний бошлиқ коалицион ҳукумат қўшинлари Мозори Шарифни толибончилардан мудофаа қилишга тайёргарлик кўрмоқдалар.
- Теҳронда Тожикистон маъмурлари ва Бирлашган тожик мухолифатчилари ўртасида кеча бошланган музокаралар давом этяпти. Унинг якунида Тожикистондаги можарони узил-кесил ҳал этиш юзасидан якунловчи ҳужжатлар қабул қилиниши мўлжалланмоқда.
- Бугун Эронда президент сайловлари бўлиб ўтмоқда. Давлат раҳбари лавозими учун тўрт номзод кўрсатилган. Ҳозирги Президент Али Акбар Хошимий Рафсонжоний икки муддат бу лавозимда бўлганлиги сабабли у бугунги сайловларга ўз номзодини қўймаган.
- Бугун Голландиянинг Нордвейк шаҳрида бошланган Европа Иттифоқига аъзо давлатлар раҳбарлари ва ҳукумат бошлиқларининг олий даражадаги учрашувида асосан иқтисодий масалалар муҳокама этилмоқда.
- Бугун Пекинда Жанубий ва Шимолий Корея ўртасида музокаралар бошланди. Унда асосан аҳолиси оммавий очлик ёқасида турган Шимолий Кореяга шошилинч ёрдам кўрсатиш масаласи кўриб чиқилади. Хусусан Жанубий Корея Шимолий Кореяга баъзи шартлар билан дарҳол 50 минг тонна маккажўхори етказиб беришга тайёрлигини билдирди.
- Бугун Италия Президенти Оскар Луиджи Скальфаронинг Эстонияга икки кунлик ташрифи ниҳоясида савдо-иқтисодий ва маданий соҳаларда ҳамкорлик қилиш юзасидан қатор давлатлараро ҳужжатлар имзоланди.
- Кеча 200 нафарга яқин курд жангарилари Женевадаги Миллатлар саройини эгаллаб олдилар. БМТ ваколатхонаси жойлашган бу бинони улар Туркиянинг Курдистонга мухторият бериш учун курашаётган ушбу миллат халқи вакилларига нисбатан жанговар ҳаракатларига норозилик сифатида эгаллаганликларини маълум қилдилар. Туркиянинг Ироқ ҳудудидаги курд жангариларига қарши бир кеча кун аввал бошланган жанговар ҳаракатлари давомида ҳозир 1200 нафардан кўпроқ киши қириб ташланди.
- Бугун Қоҳирада Миср Президенти Ҳусни Муборак Фаластин раҳбари Ёсир Арофат билан учрашади. Унда Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш музокараларини давом эттириш имкониятлари кўриб чиқилади. Маълумки, Исроил ҳукуматининг фаластинликлар истиқомат қиладиган Шарқий Қуддусда яҳудийлар учун уй-жойлар қурилиши бошланиши билан тўхтаб қолган бу музокараларни давом эттириш учун АҚШ воситачиси Д. Росснинг яқиндаги саъй-ҳаракатлари зое кетди.

Анжуманлар

БАРКАМОЛ ИНСОН ТАРБИЯСИ

КЕЧА

«Давлат, оила ва жамият — ёшлар тарбияси муаммолари» мавзуида Тошкент шаҳар конференцияси бўлиб ўтди. Унга шаҳар бошқармалари, туман ҳокимликлари, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари таклиф этилдилар.

Анжуманни Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Атҳам Миржалилов очди.

Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг раиси Фарида Абдураҳимова «Маънавий баркамол инсонни шакллантириш — ислоҳотларнинг устувор йўналиши», «Камолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг раиси Муқаддам Расулова «Ёшлар билан ишлашнинг самарадорлигини ошириш омиллари», шаҳар фуқаролар йиғинлари оқсоқоллар кенгашининг раиси Кабир Комилов «Комил инсонни тарбиялашда маҳалланинг роли» мавзуида маърузалар қилдилар.

Шундан сўнг фикр айирбошлашда сўзга чиққан халқ таълими, соғлиқни сақлаш, иш билан бандлик муассасалари, ҳуқуқ-тартибот идораларининг раҳбарлари ёшлар тарбияси муаммолари ва уларни ҳал этиш масалаларига тўхталдилар.

Конференцияда Бош вазир ўринбосари, республика хотин-қизлар қўмитасининг раиси Дилбар Ғуломова сўзга чиқди.

Анжуманда баркамол инсонни тарбиялашни янада яхшилашга қаратилган чора-тадбирлар қабул қилинди.

УМУМИНСОНИЙ ҚАДРИЯТЛАР ВА МИЛЛИЙ ТАРАҚҚИЁТ

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси физиология ва биофизика институти директори, биология фанлари доктори, профессор Пўлат Бекмуротович Усмонов билан мулоқотимиз илм-фаннинг долзарб муаммолари ҳақида бўлди.

Фан

ТАДҚИҚОТ УФҚЛАРИ

— Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси физиология ва биофизика институти 1971 йил ташкил топган бўлиб, бу ерда биология мембраналари, ион каналлари, ҳужайра ва тўқималар физиологияси, биологик фаол моддалар ва уларнинг биологик мембраналарга таъсири, организмлар турли тизимлари фаолиятини турли даражаларда ўрганиш бўйича йирик илмий-тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Ҳозирги кунда институтимизда 13 фан доктори ва 20 га яқин фан номзоди фаолият кўрсатмоқда.

Институтимизнинг 6 ходими Нью-Йорк Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси қилиб сайландилар. 1995 йилда ўтказилган халқаро танловда институтимизнинг олти ходими халқаро Сорус мукофоти совриндори бўлди. Ёш ходимимиз Феруза Нуритова 1996 йил Буюк Британия қироллик грантига сазовор бўлди ва ҳозирги вақтда Шотландиянинг Глазго шаҳрида асаб ва юрак тўқималарида ион тузилишини ўрганмоқда.

Институт ходимларидан Равшан Собиров — Японияда, Александр Красильников ва Пётр Мерлек — Бразилияда, Искандар Исмоилов ва Вадим Шлюкский Америка Қўшма Штатлари илмий лабораторияларида физика фанининг долзарб муаммолари бўйича илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар.

Биология фанлари доктори Искандар Аҳмаджонов яқинда Исроилдан, биология фанлари номзоди Баҳром Турдиев эса АҚШдан илмий сафарлардан қайтиб келдилар. Институтимизнинг учта ёш ходими эса чет эл сафарига чиқиш учун тайёргарлик кўришмоқда. Олимларимиз ўз тадқиқот натижаларини хориждаги йирик илмий ва илмий-оммабоп журналларда чоп этишади. Бу Ўзбекистонни дунёга танитишда ўзига хос аҳамиятга эга. Институтимизнинг олтита ходими докторлик диссертациялари устида ва еттита ходими эса номзодлик диссертациялари устида илмий иш олиб боришмоқда...

Ҳа, республикамиз мустақилликка эришгач, илмий изланишлар учун янги имкониятлар очилди. Институт олимлари қўлга киритган натижалар халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ва аҳоли саломатлигини сақлашда қўлланилади.

Биз бу масканда, истиқлол шарофати билан кўплар янги истеъдодлар туғилаётганини кўрдик. Ёш олимлар билан суҳбатлашиб олам-олам ифтихор туйғуси юрагимизни қамради.

Ботир Саъдуллаев Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси физиология ва биофизика институтида аспирант. Бундан ташқари илмий-тадқиқот ишларини ҳам олиб боради. Иш мавзуси биологик фаол мембраналарнинг қон ҳаракатига таъсирини ўрганиш. Оддийроқ айтганда ҳар хил табиий алколоидлар ва токсинларнинг ҳайвонлар ва одам организмига таъсирини тадқиқ қилиш.

— Ҳаммага маълумки, Ўзбекистон табиати шу моддаларга бойдир, — дейди Б. Саъдуллаев. — Улардан фойдаланиш муҳим аҳамиятга эга. Мисол учун, инсон юраги жуда ҳам нозик. Йиллар ўтган сайин ҳар хил сабабларга кўра ёки табиий муҳит туфайли толиқиши мумкин. Ана шундай пайтда врачлар томонидан мана шу биз ҳозир ўрганаётган, тадқиқот олиб бораётган табиий моддалар билан дармон берилиши мумкин.

Асаб касалликларини даволашда ҳам биз тадқиқот олиб бораётган илон ва ўргимчак заҳарларидан шифобахш дорилар тайёрламоқдамиз.

Раъно Қурбонназарова 1995 йили Тошкент Давлат университетини тугатган. Ҳозирда физиология ва биофизика институти аспиранти.

— Мен танлаган мавзу овқат ҳазм қилиш жараёнида кальций ионини ўрганишдир, — дейди Раъно. — Бизнинг институтимизда овқат ҳазм қилиш жараёни физиологик усуллари билан жуда ҳам яхши ўрганилган. Шу билан биргаликда биофизика усуллари ёрдамида ҳам кальций ионларининг моддаларга, организмларга таъсири жуда яхши ўрганилган. Илмий ишимнинг аҳамияти шундан иборатки, мана шу мавжуд физиологик ва биофизик усулларни умумлаштирган ҳолда кальций ионининг таъсирини овқат ҳазм қилиш жараёнида кўриш. Келажакдаги мақсадим илмий ишимни муваффақиятли тугатиш, Ўзбекистонимизнинг илмий равнақига ўз ҳиссамни қўшишдир.

Саида ЗОКИРОВА.

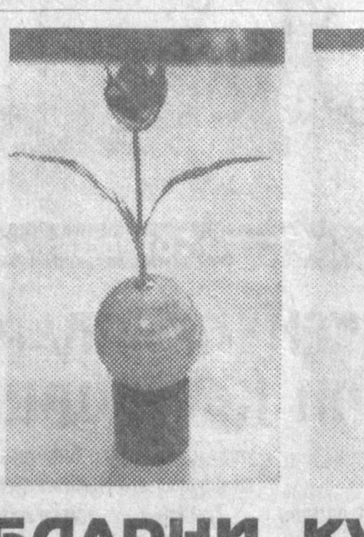

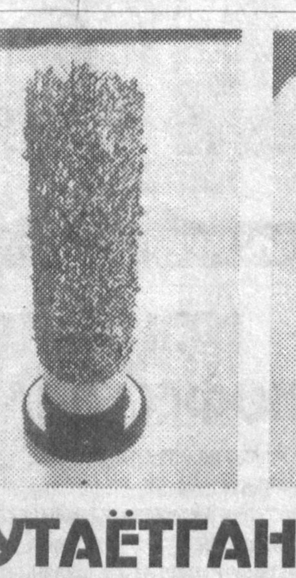

ҒОЛИБЛАРНИ КУТАЁТГАН СОВРИНЛАР

Аввал хабар берилганидек XII Тошкент Халқаро кинофестивали ғолибларига «Фонон» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг қўли гул усталари А. Ҳошимов, В. Тефтеев, У. Отамуҳамедов, Р. Боқиев, К. Тўраев, И. Нежерадзе, шунингдек «ОНИКС» ҳиссадорлик жамияти, «Совпластитал» қўшма корхонасининг ишчилари маҳорати билан юзага келган мукофотлар топширилади. Бунинг учун бўлажак мукофот соҳиби — яратган фильм, ижро этган роль, ҳар жиҳатдан етук, мазмунли, фестивалнинг «Умуминсоний қадриятлар ва миллий тараққиёт» шиорига ҳар томонлама жавоб бериши лозим. Албатта, саралаш комиссияси бу жиҳатни диққат марказда тутган, энг яхши фильмларни ажратиб олган. Шундай қилиб:

- ❑ кинофестивалнинг энг катта мукофоти Гран При — «Олтин Семурғ» (10 минг доллар);
- ❑ энг яхши аёл роли учун тақдим этиладиган «Олтин лола» (5 минг доллар);
- ❑ энг яхши эркак ролини ижро этган актёрни «Олтин арча» (5 минг доллар) кутади;
- ❑ кинодаги энг яхши биринчи одим учун «Кумуш Семурғ» тақдим этилади (2 минг доллар);
- ❑ миллий анъаналарни кинода намоён этгани ҳамда ривожлантиргани учун яна бир соврин — «Ҳумо» қуши (3 минг доллар) таъсис этилган.

Шаҳримиздаги 6 кинотеатрда бир ҳафта мобайнида фильмлар намойиш этилади. Қизғин баҳслар жараёнида совринларнинг эгалари аниқланади. Биз турли мавзулардаги ранг-баранг фильмларни томоша қилиб, ўзга мамлакатлар киносанъати билан яқиндан танишамиз. Ўз-ўзидан маълумки, энг муносиб деб топилган ғолибларни чин юракдан муборакбод этамиз.

Рашид Галиев,
олган суратлар.

ГЎЗАЛЛИК ТИМСОЛИ

Туркан Шорайни Туркияда каттадан кичик яхши билади. Унинг қарийб 200 та кинороллари эл оғзида достон. Кунига у томошабинлардан ўнлаб хатлар олади. «Туркан Шорай экранда йиғласа ёки кулса, демак турк аёли йиғлаётган ёки кулаётган бўлади» деб ёзган эди Истанбул газеталаридан бири.

1960 йили истанбуллик бир хизматчининг ўн уч ёшли қизи мактабдан қайтаётиб, бир кинопродюссернинг назари унга тушади. Қизнинг латофатидан ҳайратланган продюссер унинг ота-онаси олдига келиб, кинога суратга тушишига рухсат беришларини сўрайди. Кинosиновлар муваффақиятли ўтиб, «Бир қизни севиб қолдим» фильми бир зумда ҳамманинг эътиборига тушди, Туркан Шорай машҳур бўлиб кетди. Турк киносига хос бўлган мелодрама ва лирик комедияларда у халқ орасидан чиққан аёлнинг зулм остида азобланишини, изтиробларини тасвирлайди. Кино мухлислари Т. Шорайни соф туйғулар эгаси, иффатли, бамаъни аёллар тимсолида кўришни истайдилар ва актриса ҳам шундай роллар ўйнашга ҳаракат қилади.

Йилига 250 та киномаҳсулоти ишлаб чиқарадиган Туркия киносаноати энг турфа хил томошабинлар оммасининг хоҳиши ва дидини ҳисобга олади. Бу фильмлар халқ оғзаки ижодидан, театрлашган томошалардан руҳланиб яратилган бўлади. Қаҳрамонлар одатда ижобий ва салбий характерда бўладилар, воқеалар якунини эса томошабин олдиндан билади. Мана шу кино тасвирлари янглиғ халқнинг чинакам ҳаётини тасвирловчи лавҳалар, ижтимоий муаммолар кўзга ташланади. Бу воқеалар марказида, албатта турк аёли ва унинг жамиятда тутган ўрни туради. Ўзбек томошабинлари Туркан Шорай иштирокидаги «Севгим менинг — қайғум менинг», («Фарҳод ва Ширин» достони асосида), «Қизил дуррача» (Чингиз Айтматовнинг «Сарвқомат дилбарим» қиссаси асосида), «Минэ», «Кўзбойлоғич», «Маҳбус» фильмларини яхши билишади. Актрисага ўзи бош ролни ўйнаб, ҳам режиссёрлик қилган «Қайтиш» фильми ёқади. Бу фильмда актриса илк бор кинода қўшиқ айтади. Умуман у кейинги йилларда Истанбулда концертлари билан мухлисларини хушнуд этиб турди. Актриса иштирокидаги фильмлар эса Осиё, Шимолий Африка мамлакатларида тез-тез намойиш этиб турилади. Уни Эрон ва Мисрга фильмларда суратга тушиш учун таклиф этишади.

Охирги пайтларда Туркан Шорай бадиий фильмларда деярли қатнашмаяпти, асосан телесериалларда, спектаклларда ўйнамоқда. Унинг маданий оламдаги обрўси ҳали ҳам баланд. Туркияда ўтадиган кинофестиваль совринларидан бири Туркан Шорай номи билан аталади.

Жаҳоной НИШОНОВА.

УМИД ЮЛДУЗИ

Майягўзал Аймедова туркман киносининг фахри, юлдузи. У жаҳон киноэкранларини муваффақият билан кезиб чиққан, бир, қатор совриин ва мукофотларга сазовор бўлган. «Келинчак» фильмидан бошлаб туркман аёлларининг бетакрор ва ёрқин образларини яратиб келади.

Ўғулкейик — туркман қизларининг, аёлларининг умумлашган образи бўлиб, у фильмни томоша қилган кўплаб турли мамлакат киномухлисларининг муҳаббатини қозонди. Гарчи бунгача М. Аймедова Туркманистон Ёш томошабинлар театрида қатор аёллар образларини яратган бўлса-да, «Келинчак»даги роли актриса фаолиятида ёрқин саҳифа очди. Бу фильмнинг довруғи М. Аймедова ва режиссёр Хўжақули Норлиевни туркман аёллари ҳақида янги-янги киноҳикоялар яратишга илҳомлантирди. Бирин-кетин экранларга ҳаётда ҳам, ижодда ҳам ҳамқадам бўлган бу икки санъаткорнинг «Отни аёл эгарлаганда», «Жамол дарахти», «Қорақум, сояда 45 даража иссиқ» фильмлари чиқди. Бу фильмларда М. Аймедова томонидан ижро этилган қаҳрамонлар ҳаётий ҳақиқат билан йўғрилгандир. «Отни аёл эгарлаганда» фильмидаги бош қаҳрамон Ортиқгул 20-йилларнинг фаол аёлларидан бўлган Айна Кулиеванинг ҳаётини ўзида акс эттиради. Актриса бу образларга шунчаки бадиий чизгилар топмай, уларни қалбидан ўтказиб ижро этади. Ўгулкейикда келинчакнинг иффат ва итоатини, рафиқанинг садоқатини, онанинг матонатини умумлаштиришга ҳаракат қилган. «Аёл иродасини, унинг, мусаффо ва содда оламини ортиқча бўёқларсиз, ҳайқириқсиз ифодалашга интилдим, — деган эди актриса суҳбатлардан бирида. — Қаҳрамоним эрининг урушдан қайтишини кутмоқда. Севимли кишисининг ҳалок бўлганига ишонмайди, уни бир умр кутишга тайёр. Бундай садоқат ва вафодорликни одамларда кўрганман. Отамни ҳеч қачон кўрмаганман. Онам қорахат олса ҳам кутишдан, вокзалга чиқиб, умид билан йўлга қарашдан чарчамаган. Мен буни унута олармидим. Жамол ролининг ҳам ҳаётдаги вакили бор. У ҳам уруш туфайли азоб чекади. Жамол урушда бир оёғидан ажралиб келган иродали, қатъиятли эрини тубан кетишини кутмаган эди, у бахти учун, севимли кишиси учун курашади...»

Майягўзал Аймедова қаҳрамонлари хоҳ ўтмишдаги аёл, хоҳ замонавий тадбиркор кишилар бўлсин — улар туғилиб ўсган она юрт, унинг кишилари ҳақида, одамларни боғлаб турган маънавият илдизлари ҳақида ҳикоя қиладилар. Актриса ўзи ҳаммуаллифлик қилган «Овулим кишилари» номли уч қисмли фильми ҳам ана шу ҳикояни давом эттиради.

Тошкент Халқаро кинофестивалларида туркман киноусталари Хўжақули Норлиев ва Майягўзал Аймедовалар ҳамкорлигида яратилган «Бахтидан айрилган Фироқий» ҳамда «Манқурт» фильмлари томошабинларимиз ҳукмига ҳавола этилган эди. Чингиз Айтматовнинг машҳур асаридаги бир ривоят асосида суратга олинган «Манқурт» фильмида она Ватан, туғилиб ўсган замин ҳақидаги муқаддас тушунчалар, фалсафий умумлашмалар орқали берилади. Хотирасини йўқотган ўғлини ҳаётга қайтариш, умид юлдузи бўлган фарзанднинг қайғу ва ташвишида юрган муштипар она ролини Майягўзал Аймедова ижро этган.

Биз М. Аймедова ва у каби бугунги туркман киносида ўзига хос ижро мактабини яратаётган актрисалар билан экран орқали учрашувларимиз асло тугамаслигини истаймиз.

Жамила АСАДОВА.

Буюклар

БЕРУНИЙ ҲАҚИДА

◆ Эрамизнинг 1040 йиллардан бизга маълум бўлишича, маданият оламида ҳинд ва мусулмон маданий меросини бир хилда чуқур, ҳар томонлама билган фақат бир киши бўлган, у ҳам бўлса Беруний эди.

С. К. ЧАТТРЖИ,
Калькутта университети профессори.

◆ Беруний сиймосида Ўрта аср шарқининг улуғ қомусий олими, мунажжими, географи, минерологи, этнографи, тарихчиси, шоири мужассамлашган.

С. П. ТОЛСТОВ,
академик.

◆ Ҳиндшуносликда Берунийга тенг келадиган бирор олимнинг на ундан олдин ва на ундан кейин бўлганлигини билмаймиз.

Эдуард ЗАХАУ,
биринчи берунийшунос.

◆ Беруний — буюк ақл эгаси ҳамда толмас меҳнатсевар, ўз давридаги илм-фаннинг деярли барча соҳаси бўйича қалам тебратган илм соҳиби бўлган.

И. Ю. КРАЧАВСКИЙ,
академик.

◆ Абу Райҳон Беруний Ўрта Осиё, Ҳиндистон, Арабистон, Юнонистондаги табиий фанларни, фалсафа тарихини чуқур ўрганиб, ўзига хос хулосалар ва умумлашмалар яратган олим.

И. М. МЎМИНОВ,
академик.

◆ Риёзиётда у шундай катта ютуққа эришганки, кўплар уни ёриб ўтолмаган, илғор пойгачилар майдонда унга етолмаган.

Муҳаммад ибн
Маҳмуд НАЙСОБУРИЙ.

◆ Бу одам илми адабда, нарсаларнинг моҳиятини аниқлашда, ҳандаса ва фалсафада шунчалик билимдон эдики, ўз даврида унга тенг киши йўқ эди.

Абдулфази БАЙҲАҚИЙ.

◆ XI аср фан тарихида Беруний давридир.

САРТОН.

◆ Икки орани нафрат ва худбинлик кайфияти бузиб турган пайтларда ҳам Беруний бегона одам бўла туриб, бу ўлка кишилари аҳволини тушунтиришга ҳаракат қилди.

Жавоҳарлаъл НЕРУ.

Тўпловчи:
Фахриддин НУРИДДИНОВ,
Ўзбекистон халқ таълими аълочиси.

Солиқ

ЯХШИ ЯШАШНИ ХОҲЛАЙСАНМИ — ҲАҚИНИ ТЎЛА

Парижлик бўлиш — бу, албатта, фахрли, лекин унчалик арзон ҳам эмас

Франция пойтахтининг аҳолиси «маҳаллий солиқлар» деб аталадиган солиқлар миқдорини ҳисоб-китоб қилар экан, бунинг қанчалик тўғри эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилади. Кейинги 5 йил ичида Парижда бундай солиқлар ҳажми бир ярим баравар ортди. Тўрт кишидан иборат, 70 квадрат метрлик турар жой майдонини эгаллаган ўртача парижлик оила бундан кейин ҳар йили шаҳар хазинасига 2, 3 минг франкка яқин маблағ тўлаб туради.

Шаҳар бюджетини шакллантирадиган маҳаллий солиқлар бир нечадир: ер солиғи, уй-жой солиғи, ахлатларни йиғиб олганлик ва йўлкаларни супуриб-сидирганлик учун солиқлар, шунингдек доимий мустақил иқтисодий фаолият юритадиган жисмоний ва юридик шахсларга солинадиган касбий солиқ деб аталадиган солиқ.

Францияда маҳаллий солиқларнинг умумий ҳажми 255 миллиард франкка етади ёки барча бевосита солиқларнинг қарийб 17 фоизини ташкил этади. Шулардан касбий солиқ улуши 126 миллиард франкни, ер солиғи — 72 миллиард.

Кейинги пайтда маҳаллий солиқларнинг ўсиши, аввало, ҳокимиятнинг марказлашган тизимдан марказлашмаган тизимга ўтиш билан, яъни бошқарувчилик функцияларининг анча қисми маҳаллий органларга берилиши билан изоҳланади. Бундай тенденциянинг яна чуқурлашиб бориши кўриниб турибди: сўровномаларга олинган маълумотларга қараганда, шаҳар мэрларининг қарийб ярми яқин йиллар ичида маҳаллий солиқларни янада кўпайтириш керак, деб ҳисоблашади. Бунинг устига, корхона ва фирмалар фаолиятидан ажратмаларнинг иқтисодий пасайиши маҳаллий хазина фойдасига ишлайди.

Шунинг учун бир иложини қилиб маблағ топиш учун бор куч-ғайратларини ишга солаётган Париж мэрияси ҳар йили маҳаллий солиқларни кўпайтиришга мажбур бўлмоқда, бу, албатта, парижликларга мойдай ёқаётгани йўқ. Дарвоқе, бюджетни бир балансга солиш учун атиги иккита йўл бор: харажатлар миқдорларини қисқартириш ёки тушумларни кўпайтириш. Париж бюджети эса шундай ҳам қисқариб кетган ва унинг бундан кейин ҳам қисқартирилиши бошқарув органлари ишида узилишларга олиб келиши мумкин: «Парижликни, масалан, мактабларнинг эҳтиёжи учун харажатларни қисқартириш кераклигига ишонтириб кўринг-чи! Бироқ унинг ўзига ҳисоб рақамини тақдим этишса, астойдил хафа бўлади».

Маҳаллий солиқларнинг миқдорлари департаментларга қараб ўзгартириб турилади, бунда улар ўртасидаги тафовут жуда катта. Масалан, ер солиғи ҳисоблаб чиқиладиган ставкага ўхшаш ставка бўйича ҳисобланадиган касбий солиқнинг базавий ставкалари Парижда 13 фоизга, Бордода 32 фоизга етади.

Шимолий Лиллда уй-жой солиғи 31 фоизлик ставка асосида, жанубий Марселда — 21 фоизлик, Париж атрофидаги нуфузли Нейи-сюр-Сенда эса — атиги 3,3 фоизлик ставка асосида ҳисобланади. Улар қаршисида Париж анчагина «арзон гаровгина» ўртаҳол шаҳар бўлиб кўринади — яъни, бундай кўрсаткич бу ерда 8,98 фоиздан иборат. Ҳолбуки, абсолют миқдор билан ифодалаганда, Париждаги уй-жойлар, қиймати ҳисобга олинса, уй-жой солиғи миқдори анчагина юқоридир.

Маҳаллий солиқлар даражасидаги ранг-баранглик шунчалик диққатга сазовору лекин уларнинг ҳисоб-китоби ғоят мураккаб бўлиб, айрим иқтисодчилар, жумладан, уларни бир хиллаштиришни таклиф этишади, бироқ давлат маъмурияти, давлат ислоҳоти ва марказлашган тизимдан марказлашмаган тизимга ўтказиш вазири Доминик Пербанинг фикрича, бундай қилиш ҳозирги шароитда «бемаънилик бўлган бўлар эди», чунки бу корхона билан у жойлашган аҳоли пункти ўртасидаги алоқаларга путур етказган бўларди. Агар солиқлар ставкалари бир хиллаштирилса, корхона шаҳар турмушидан манфаатдорлигини йўқотади ва аксинча.

Ҳар тўғрида

ИККИ ОШҚОЗОНЛИ ОДАМ...

Америка Қўшма Штатларининг Ғарбий Виржиния штатида шифокорлар беморни рентген аппаратида текшира туриб, ҳайратдан ёқа ушлаб қолишди, беморда бошқа одамларга ўхшаб битта эмас, балки иккита ошқозон бор экан. «Америкэн Коллежоф Рейд колжи» нашри журналистларнинг ёзишига қараганда, икки ошқозонли одамнинг учраши ҳозиргача ягона воқеа эмиш.

ВА ТЎРТ БУЙРАКЛИ АЁЛ

Гелена Вейнгеляйн Цена шаҳридаги банклардан бирида ишлайди. Банк хизматчилари рентгендан ўтишаётганда 33 ёшли Гелененинг буйраги тўртталиги маълум бўлиб қолди. Шифокорлар аёлни синчиклаб текшириб, тўрт буйрак тана учун фойдали деган хулосага келдилар. Шуниси қизиқки, ёғли таомлар, сигарет тутуни, спиртли ичимликлар ва хлорли сув Геленада доимо жирканиш ҳиссини пайдо қилар экан. Бу аёл ҳар вақт тоза ҳавода бўлишга интилган ва жисмоний машқларни мароқ билан бажариб келган.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ.

Тиббиёт

ДАВЛАТ ДАСТУРИ АСОСИДА

Республикамизда кейинги пайтда сариқ касаллиги, тиббиёт тили билан айтганда вирусли гепатит хасталигига қарши кескин кураш олиб борилмоқда. Яқинда Тошкентда ана шу касалликнинг олдини олиш ва унга қарши кураш чораларига бағишланган халқаро симпозиум ўз ишини якунлади. Биз анжуман қатнашчиси, республика соғлиқни сақлаш вазирлиги санитария-эпидемиология бошқармасининг бошлиғи, тиббиёт фанлари номзоди Нурмат Отабековдан симпозиум якунлари хусусида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Кейинги пайтда жаҳонда вирусли гепатит касаллигининг олдини олиш учун эмлаш воситаларидан фойдаланиш кенг суратда бошландики, унинг самараси ҳар томонлама сезилиб турибди. Бинобарин, республикамизда ҳам вирусли гепатит хасталигига қарши кураш бўйича давлат дастури ишлаб чиқилди. У ҳозир халқаро экспертлар муҳокамасидан ўтиб, тайёр ҳолга келтирилди. Шуни инобатга олиб, 1998 йилдан бошлаб вирусли гепатитга қарши ёш болаларни уч маротаба эмлаш жадвалини туздик. Ана шу жадвални ишлаб чиқишдан мақсад республикамизда эндигина туғилган болаларни икки ойлик, тўққиз ойлик чақалоқлик пайтидан сариқ касаллигидан сақлаш ниятида эмлаш тадбири ўтказилади. Демак, биз шундай катта мақсадни олдимизга қўйган эканмиз, бунинг учун халқаро экспертларнинг фикрини эшитишимиз лозим эди.

Жаҳонда гепатитга қарши ишлаб чиқариладиган вакциналар кўп. Лекин улар орасида бизларга нотаниш бўлганлари ҳам бор. Бу масала юзасидан биз халқаро ташкилотларга, жумладан Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотига мурожаат қилганимизда, шу нарса маълум бўлдики, Буюк Британияда Биккер вакциналари ишлаб чиқарадиган катта ташкилот бор экан. Ўша ташкилот анжуманимизга ҳомийлик қилишни ўз зиммасига олди. Улар ҳар хил халқаро экспертлар, жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти, Ҳамдўстлик давлатлари ҳамда вакциналарни ишлатиш бўйича анча самараларга эга бўлган Тайван, Саудия Арабистони каби мамлакатлардан вакиллар чақириб, республикамиздаги барча юқумли ва эпидемиология шифокорлари, педиатрларни ҳам таклиф этиб, катта симпозиум ўтказилди.

Симпозиумда ҳар бир ташкилот, ҳар бир келган вакиллар ўз фикрларини билдирдилар. Унда ҳар бир мамлакат вакиллари ўзларида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида сўзлаб беришди. Шунингдек, биз нима ишларни амалга оширишимиз керак, вакциналарни сотиб оламизми, ёки Ўзбекистонда ўша вакциналарни ишлаб чиқарадиган ташкилотни қурамизми, биз ҳам чет давлатларга ўхшаб плазмали ёки зардобли ёхуд муҳандислик йўли билан олинадиган вакциналарни ишлатамизми, шулар тўғрисида мунозаралар қилдик.

Якуний баённомада шу нарса маълум бўлдики, биз республикада 1998 йилдан бошлаб вирусли гепатитга қарши эмлашнинг лозим эканини белгиладик. Биз вакциналарни ишлаб чиқаргандан кўра уни сотиб олиб, эмлаганимиз маъқул эканлиги тўғрисидаги хулосага келдик. Яна бир хулоса шу бўлдики, муҳандислик йўли билан олинган вакцинани ишлатишга қарор қилдик. Негаки кўпчилик давлатларда биринчи плазмали, яъни зардобли вакцинани ишлатишади. Кейинчалик технологик жараёнлар мураккаблашиб, қолаверса зардобли вакциналарни ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг камайиши натижасида биз ўша давлатларнинг тажрибасидан келиб чиқиб, биринчи эмлашни муҳандислик йўли билан олинадиган вакциналардан бошлашга қарор қилдик. Бироқ биз ўша вакциналарни идишларга жойлаштиришни Ўзбекистонда ташкил қилиш, шу йўл билан вакциналарнинг таннархини бирмунча арзонлаштиришга ҳаракат қилаяпмиз. Асосий мақсадимиз республикамиз халқини, ўсиб келаётган ёш авлодни соғлом, бақувват қилиб ўстириш. Сурункали вирусли гепатитнинг Б-С тури, дельта турлари билан касалланмасликнинг олдини олишдир.

Очил ҲАЗРАТОВ ёзиб олди.

Ибратнома

ОНА — ҚУЁШ

◆ Онанинг дили оғриса, Ер ҳам титрайди.

***

◆ Онанинг аччиқ сўзи — фарзанднинг ақл кўзини очади.

***

◆ Фарзанд учун она оғушидан яхшироқ, ёқимлироқ ва севимлироқ жой йўқ.

***

◆ Дунёда ҳеч бир гул онанинг болага қилган табассумидан чиройли эмас.

***

◆ Ота донғи билан ўғил ўтади, она донғи билан — қиз.

***

◆ Она қадри — ҳаёт қадри.

***

◆ Дунё тор бўлганда ҳам, она бағри кенг.

***

◆ Ҳатто энг буюк ноёб буюклик ҳам она меҳрибонлиги олдида хору хасдир.

***

◆ Сахийлик бобида ҳатто қуёш ҳам оналар олдида ҳижолатда қолади.

***

◆ Она — қуёш, унинг меҳр тафти ҳеч қачон совумайди.

***

◆ Шараф тожини излама, онанг ризолигини ўйла!

Моҳира КАРИМОВА тайёрлади.

Мулоҳаза

ПУЛ ЧАНГАЛЛАБ ЭМАС

Радиодан болалар учун «Уйқу дори» деган ҳикоя эшиттирилди. Ҳикояда набиралари ҳафтада бир ёки ойда икки марта келишиб, дадаларини қуршаб олишиб хушнуд этишлари, жон-ҳолига қўймай пул сўрашлари ва ниҳоят қўлларида пулларини чангаллаганлари ҳолда ухлаб қолганлари, пуллар эса «уйқу дори» бўлгани ҳикоя қилинади.

Ҳикоя мени хаёл отига миндирди. Кичиклари алла эшитиб, эсликлари оналари ёки бувиларидан ажойиб эртак эшитиб ширин уйқуга кетиш ўрнига, пул чангаллаб ётиб ухлаб қолсалар...

Азизлар, бу ҳолда маънавиятимиз нима бўлади? Келажаги буюк давлатимиз замирида юксак маънавият порлаб, нур сочиб йўлчи юлдуз вазифасини ўташи керак эмасми?

Қилинаётган улкан ишлардан кўз қувонади, дил яйрайди, келажакка ишонч тобора ортади. Ёшларимиз келажакда Ватанимиз равнақи, халқимиз бахт-саодати йўлида хизмат қилишларини олий мақсад қилиб олганликлари яққол кўзга ташланади.

Афсуски, айрим ота-оналар ортидан тижоратга қўл уриб, илм-маърифатни иккинчи ўринга қўяётган ёшлар ҳам кам эмас. Ота-боболаримиздан савдода инсонийлик, исломий маданият, инсоф катта ўрин тутганини эшитганмиз. Ҳозирда тижоратчиларимиз шундай фазилатларга эга деб бўладими?

Қўлларида пул чангаллаб уйқуга кетган фарзандларимиз келажакда ким бўлиб етишадилар?

Қўшнимникида суҳбатлашиб ўтириб, ажойиб бир ҳолни кўриб қолдим. Келини бир ёшли қизчасини олиб кириб, «Ассалому алайкум дадаси, амакиси, мана Гулбаҳор ҳам келди, у ухламоқчи, менинг ишларим бор эди», деб қизчасини креслога ўтқазиб, ёнбошига ёстиқ қўйди. Қўшним яхшигина дутор чертарди, у дуторини олдида «Гулбаҳор»ни чалайми?» деб набирасидан сўраган бўлди ва куйни бошлади. Қизалоқ дадасига қараб жилмайиб чапак чала бошлади. Кейин икки қўлини ҳавога кўтариб рақсга тушди ва бир муддат ўтгач, уйқуга кетди. Қўшним дуторнинг овозини пастлатиб, чалишни тўхтатди ва:

— Набирам санъаткор бўлади чоғи, мусиқа эшитишни жуда яхши кўради. Куй чалинганида алла айтишга ҳожат ҳам қолмайди. Мен бу куйни ўзим басталадим, уни набирам исми билан атадим.

— Умри зиёда бўлсин, ризқли-насибали, бахтли-саодатли бўлсин, ота-онаси роҳатини кўрсин, — деб дуо қилдик.

Қизалоқ куй оғушида ширин уйқуга кетди. Бу мурғак вужудда юксак маънавият мужассамланаётганлиги шундоққина сезилиб тургандек эди.

Куй таъсиридан менинг ҳам руҳим енгил тортди. Келажаги буюк давлатимиз иқтидорли, ақл-заковатли ва Гулбаҳорга ўхшаш руҳан тетик фарзандларимизга катта умид, ишонч билан қарайди. Диёримиз осмони мусаффо, тинчлик барқарор бўлиб жаҳонаро нуфузи ортаверсин, келажагимиз бўлмиш фарзандларимиз пул чангаллаб эмас, мусиқа, алла оҳангидан вужуди яйраб, эртаклар эшитиб, ақли тўлишиб камолга етишсинлар.

Жаҳонгир АБУБАКИРОВ, меҳнат фахрийси.

Акмал Икромов туманидаги 311-бошланғич мактабда «Республикамиз мактабларининг биринчи синфида лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосининг ўқитилиши юзасидан эришилган натижалар ва муаммолар» мавзуида илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди. Бу тадбирнинг айнан шу мактабда ўтказилиш боиси, унинг мақсад ва вазифалари хусусида мактаб директори Хадича Убайдуллаева билан суҳбатлашдик.

Таълим

ЛОТИН АЛИФБОСИДА ЎҚИТИШ ТАЖРИБАСИ

— Мактабимиз бундан икки йил муқаддам 311-бошланғич мактаб сифатида фаолият кўрсата бошлади. Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбоси республикамиз мактабларининг фақат биринчи синфларида ўтила бошланган бўлса, бизнинг мактабимизда 1,2,3-синфларида ҳамма фанлар лотин ёзувига асосланган ҳолда ўтилди. Фақатгина тўртинчи синфларгина факультатив машғулот сифатида ўргандилар.

— Бошланғич синфлар мактаби ташкил этилгач таълим-тарбияда қандай ўзгаришлар рўй берди?

— Ушбу ўқув йилида мактабимиздаги 34 та бошланғич синф ўқувчилари синфдан синфга ўтиш арафасида туришибди. Олий ва биринчи тоифали ўқитувчилар болаларга кўпроқ ноанъанавий усуллардан фойдаланган ҳолда дарс ўтишди. Шу ўринда етмиш мингдан ортиқ кўргазмали қуроллар ва дидактик материаллардан фойдаланаётганимизни, шулардан 50 мингга яқини эса лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосида эканлигини айтиб ўтишим зарур. Мустақил бошланғич мактаб мақомини олгач ҳар бир ўқитувчининг малакасини оширишга катта эътибор қаратдик. Ҳафтанинг бир кунини дарслар таҳлилига ажратиб, ҳафталик семинарлар ташкил этдик. Уларда ўқитувчилар очиқ дарслар ўтказиб борар, дарс-анжуман, дарс-саёҳат, дарс-баҳс, дарс-синов, дарс-маъруза каби усуллардан фойдаланишимиз ижобий натижалар бера бошлади. Дастлаб 6 та гимназия синфи очишга эришган бўлсак, бугунги кунда уларнинг сони 9 тага етди. Бу синфларда уч йўналиш инглиз тили ва математика, инглиз тили ва адабиёт, инглиз тили, математика ва она тили фанлари бўйича чуқур билим берилади. Инглиз тилини ўргатишда оғзаки нутқни ўстиришга катта эътибор берилади. Шу мақсадда Жаҳон тиллари университети билан шартнома тузганмиз. Бугунги бозор иқтисодиёти шароитида болаларимизнинг ҳар томонлама етук, баркамол, билимли бўлишларини эътиборга олиб «Иқтисод алифбосидан» сабоқлар фанини ҳам ўқита бошладик. Бу дарсда ўқувчилар иқтисодиётга оид мавзуларни кўпроқ ўйин машғулотлари тарзида ўрганадилар. Барча гимназия синфларида дарслар компьютерда ўтилади. Ўқитувчиларимизнинг деярли барчаси компьютер бошқаришни махсус курсларда ўзлаштириб келишган.

— Мактабни ва синф хоналарини айланиб ҳам ҳавас қилдик, ҳам қойил қолдик, бир чеккаси бироз ҳайрон ҳам бўлдик. Мактабни доимо шундай намунали даражада ушлаб туриш осон бўлмаса керак.

— Мен сизга айтсам педагогик жамоамиз жуда аҳил ва меҳнаткаш. Бирор иш бошласак албатта фидойи ўқитувчилар ҳозир-нозир бўлишади. Агар мактабда бирорта янги иш усулини қўлламоқчи бўлсам, мактаб йўлаклари ва синфлардаги кўргазмаларни янгиламоқчи ёки бирорта тадбир ўтказиладиган бўлса, аввало бир-икки кун ўйлаб, турли усулларни қоғозга тушириб кўраман. Сўнгра ўртага ташлайман. Доимо ўқитувчилар орасидаман. Шунинг учун бўлса керак улар ҳам доимо мактаб ташвиши билан банд. Ота-оналар билан ҳам мустаҳкам алоқа боғлаганмиз. Барақа топишсин, кўпинча лаббай деб жавоб беришади. Мана олдимизда барча мактаблардаги каби таъмирлаш ишлари турибди. Зарур жиҳозлар, бинокорлик материалларининг тақчиллиги бизни бир мунча ўйлантираётир. Шунга қарамай имконият қидириб топишга ҳаракат қиляпмиз. Бешқайрағоч ва «Ўткир» маҳаллаларининг аҳли ҳамда бизни оталиққа олган 2-трамвай депоси маъмуриятидан умидимиз катта. Туман халқ таълими бўлими бизни доимо қўллаб-қувватлаши натижасида оғиримиз енгил бўлмоқда.

Дония ЗОКИРОВА.

СУРАТДА: мактаб директори Хадича Убайдуллаева ўқувчилар билан суҳбатлашмоқда.

Равиль Альбеков олган сурат.

Ажойиботлар

ТИЛЛА ТИШЛИ ЧАҚАЛОҚ

Австралиялик Мэри Ракуэлл деган аёлнинг кўзи ёриганда, чақалоқни кўриб ҳамширалар ҳайратдан ёқа ушлашди. Чунки чақалоқ пастки жағида битта тилла тиш билан туғилганди. Тасодифни қарангки, худди шу куни, шу соатда Мэрининг отаси вафот қилган экан. Унинг, яъни ўша чақалоқнинг бобосининг пастки жағида, худди шу жойида тилла тиши бор экан. Мэри бобосининг руҳи неварасига кўчиб ўтган деб қаттиқ ишонмоқда.

ТОШБАҚА КОСАСИДАН КУТУБХОНА

Хитой археологлари Хэнаи вилоятидаги қазишмалар натижасида дунёдаги энг қадимий кутубхоналардан бирини топишди. Кутубхонадаги китоблар — иероглифлар битилган 20 минг тошбақа косасидан ва турли ҳайвонлар суякларидан иборат эди. Уларнинг қатъий тартибда, мавзуларга бўлиб рақамланишидан кўринадики, Шан салтанати даврида — эрамиздан олдинги XVI-XI асрларда ҳам кутубхоначилик олий мақомда ташкил қилинган экан.

БУЙРАКДАГИ БЕНЗИН

Кўз кўриб, қулоқ эшитмаган, деб мана бу воқеани айтса бўлади. Туркиянинг Мерели шаҳри шифокорлари қирқ уч ёшли беморни текширувдан ўтказиб ҳайратда қолишди: унинг буйраклари ишлаб чиқараётган суюқлик олий навли бензиндан фарқ қилмасди. Шифокорлар хатосими бу! Йўқ, америкалик ҳамкасблари турк шифокорлари хулосасини тасдиқлашди. Туркия АТВ телекомпанияси ўша ғаройиб одамни телевизорда кўрсатди. У қорнининг ўнг томони тешиб ўрнатилган пластик найчадан оқиб тушаётган суюқлик — бензинни журналистларга намойиш қилди. Суюқликнинг ҳиди ҳам, ёниши ҳам бензиндан фарқ қилмасди. Айтишларича, у одам энди ўз «мини фабрика»сида ишлаб чиқарилаётган бензиндан қандай фойдаланиш ҳақида бош қотираётган эмиш.

Маъмура РИЗАЕВА тайёрлади.

Куннинг иссиқ палласида аччиқ чой ичишнинг ҳам ўзига хос гашти бор. Шунинг учун шаҳримизнинг ҳордиқ чиқарадиган кўпгина жойларида бундай хузурдан баҳраманд бўлиш мумкин. Унда сизга зўр илтифот билан чойхоначилар хизмат кўрсатишади. Бу касб кундалик турмушимиздан шу қадар чуқур ўрин олганки, чойхоначилик ҳатто оила сулоласи даражасига ҳам етган. Чойхоначилик миллий қадриятларимиз сирасига кириши ҳам бежиз эмас.

Рашид Галиев олган сурат.

Ўзбек миллий халқ чолғу ижрочилиги санъати кўп асрлик тарихга эга. Унинг саҳифаларида юлдуз каби порлаган созанда санъаткорларимиз билан халқимиз ҳақли равишда фахрланади. Жумладан, Аҳмаджон Умурзоқов, Абдуқодир Исмоилов, уста Олим Комилов, Матюсуф Ҳарратов, уста Рўзматхон Исабоевлар нафақат яккахон созанда, балки чолғу дасталарида оҳанг таратганда юзлаб ва минглаб томошабинлар қалбини ром этишган. Бизнинг давримизда ҳам устозлар анъанасини давом эттириб, чолғу ижрочилиги санъатини ансамбль ва оркестр билан уйғунлаштирган ҳолда ривожлантираётган фидойи санъаткорларимиз орасида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, профессор Форуқ Содиқов бор.

Глиэр номли 11 йиллик Республика махсус болалар мусиқа мактабида таҳсил кўрган Форуқ 1965 йилда Тошкент Давлат консерваториясига кириб, тажрибали санъаткорлар профессор А. Петросянц ва доцент Ф. Васильев каби устозлар сабоғидан баҳраманд бўлди. У

Санъат

СЕРҚИРРА ИЖОД

талабалик йиллари пойтахтимиз олий ва ўрта махсус ўқув юртлари саҳналарида, саноат корхоналарида ва маданий-маърифий муассасаларда яккахон ижрочи сифатида ҳамда талабалар оркестри таркибида миллий мусиқамиз дурдоналаридан ёрқин намуналар ижро этиб, ўз тенгдошларининг хурматини қозонди.

Ўша 60-йилларда Форуқ ижросида ўзбек халқ куйларидан «Тановар», «Ёлғиз», «Чаман ичра», «Гиря», «Бозургоний», уйғур куйларидан «Ўйнамду яхши», уйғурча қўшиқ ва рақс, бастакорлар ижодидан Ф. Назаровнинг «Қўшиқ ва рақс»и, М. Ашрафийнинг «Фарғонача ялла», В. Авксентьевнинг «Бульба»си, Л. Дезорм яратган «Тарантелла» каби асарларни Форуқ буткул вужуди билан берилиб, катта ҳис-ҳаяжонда ижро этганида рубоб оҳанглари орқали тасвирланган мусиқий образлар ўз таъсирчанлиги билан тингловчилар қалбини ром этарди.

Консерваторияни тугатар экан, Форуқ халқ чолғулари ёш созанда-ижрочилар 1-Республика танловида қатнашиб, унинг ҳар иккала давра синовларидан муваффақиятли ўтди ва танлов ғолиби бўлди. Дирижёрлик санъатига Форуқнинг қизиқиши кун сайин ортиб борди ва у 1971 йилда опера-симфоник оркестри дирижёрлиги факультетига ўқишга кириб, атоқли бастакор ва дирижёр, Ўзбекистон халқ артисти, профессор Мухтор Ашрафий синфида таҳсил ола бошлади. Ниҳоят талабалик йиллари ортда қолди. Ёш дирижёр Форуқ Содиқов 1976 йилда ўзбек халқ чолғу оркестрига бадиий раҳбар ва бош дирижёр этиб тайинланди. У оркестр жамоасини қайта тиклашдан иш бошлаш зарурлигини созандаларга тушунтирди. Энди барча тажриба ва билимларини янги-янги мавзудаги концерт дастурларини яратиш ва тайёрлашга қаратди. Бунда асосий мезон ижро сифати қилиб белгиланди. Машаққатли ва тинимсиз меҳнат, ижодий изланиш ўз самарасини узоқ куттирмади. Ўзбекистон композиторлари оркестрга янгидан-янги куй ва қўшиқлар, шунингдек йирик махсус асарлар ёздилар.

Оркестрнинг концерт репертуари кун сайин орта борди. У аввалига Ўзбекистон вилоятлари бўйлаб ижодий сафарга чиққанида машҳур хонандалар Саодат Қобулова, Баҳром Мавлонов, Қўрқмас Муҳитдинов, Муножот Йўлчиевалар ҳам ўз ашулаларини оркестр жамоаси созандалари жўрлигида тингловчиларга ҳадя этдилар.

Форуқ Содиқовнинг изланувчанлик хислати шу қадар кучлики, у ўзи раҳбарлик қилаётган оркестрга дирижёрлик қилиш билан чекланмайди. Бошқа хорижий мамлакатлар ижодий жамоалари билан алоқалар ўрнатиб, у ердаги оркестрларга дирижёрлик қилиб, концертлар ва саҳнавий чиқишлар уюштирган санъаткордир. Ўзбек мусиқа маданиятини ва халқ чолғу ижрочилик санъатини юқори даражага кўтаришда улкан ҳиссаси ва халқлар дўстлигини мустаҳкамлашдаги хизматларини муносиб баҳолаб, ҳукуматимиз Ф. Содиқовни 1980 йилда «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист» деган фахрли унвони билан тақдирлади. Айтиш лозимки, шу йил Форуқ Тожиевичга икки томонлама қувонч келтирди, яъни унинг раҳбарлигидаги оркестрга «Давлат» мақоми берилди. Кейинчалик эса Форуқ Содиқов раҳбарлигидаги Ўзбекистон Давлат Халқ чолғулари жамоаси «Академик оркестр» унвони билан тақдирланди.

Бугунги кунда тажрибали санъаткор, профессор Ф. Содиқовнинг дирижёрлик санъати сирларидан ёшларга сабоқ бериши Абдулла Қодирий номли Тошкент Давлат маданият институтида самарали бўлмоқда. Унинг қўл остида таҳсил кўрган талабаларни Ватанимизнинг турли вилоятларидаги санъат ва маданий-маърифий муассасаларда, шунингдек ўқув юртларида учратишимиз мумкин. Ф. Содиқовнинг «Т. Жалилов номли халқ чолғулари оркестри» монографияси, «Ўзбек халқ чолғу оркестри ижро этади» номли икки жилдлик китоби ҳозирги кунда библиографик ноёб асарлардан саналади. Унинг халқ чолғу ижрочилиги санъатининг турли муаммоларига бағишланган ўндан ортиқ илмий мақолалари ва маърузалари халқаро мусиқий анжуман тўпламларида, республика газета ва журналларида чоп этилган.

Ўзбекистон Давлат Академик халқ чолғулари оркестрининг бадиий раҳбари ва бош дирижёри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, профессор Форуқ Содиқов ижодий фаолияти ўзининг серқирралиги ва замонавийлиги билан республикамиз мусиқа маданиятида ўзига хос ўрин эгаллайди.

Рустам НЕЪМАТОВ, Абдулла Қодирий номли Тошкент Давлат маданият институти Халқ чолғулари ва пуфлама созлар кафедраси мудири, профессор.

Латифжон ҳаётининг энг завқли дамларини, билаги кучга тўлган вақтларини панжара орқасида ўтказди. Айни 26 ёшга тўлган чоғида жиноят кўчасига кириб, икки йилга озодликдан маҳрум этилди. У қамоқ жазосини ўтаб бўлгач ҳам қилмишларидан тўғри хулоса чиқармай қинғир ишлар билан машғул

Ҳукм

ОҚПАДАР

бўлди. Натижада иккинчи марта судланди. Яна озод қилинди. Афсуски Л. Юнусов бу сафар ҳам ўз нафсига эрк бериб қўйиши оқибатида учинчи бор қора курсида ўтиришга мажбур бўлди.

Латифжон бу гал беш йил муддатга қамоқ жазосига ҳукм этилди. У белгиланган жазони ўтаб бўлгач ҳам тинчланмади. Тошкент лойиҳа қурилиш институти ошхонасида ишлагандек бўлди-ю бироқ доимий равишда спиртли ичимликлар истеъмол қилиб юриши унга панд берди, тубанлик ботқоғига йиқилди. Оқ арақнинг дастидан ҳатто отасига ҳам мушт ўқталишгача етиб борди. У қиш кунларидан бирида уйига маст ҳолда келиб, 83 ёшли отаси Ориф Юнусовни ҳақоратлаб, дўппослай кетди. Отасини ҳимоя қилишга шошилган укаси ва келинини ҳам ҳақоратлаб, отани тепишдан тўхтамади, тишини синдирди, оғзи-бурнини қон қилди. Иложсиз қолган ука милицияга хабар берди.

Шундай қилиб Л. Юнусов энг қабиҳ жиноятга, падари бузруквори ҳисобланмиш ўз отасига қўл кўтарди, унга тан жароҳати етказди.

Судланувчи Л. Юнусовни илгари ҳам уч марта судланиб, бундан ўзига тегишли хулоса чиқармаганлигини, шунингдек, отасини дўппослаганлигини ҳамда қўни-қўшни, маҳалла аҳлининг унга нисбатан салбий тавсифнома берганлигини инобатга олиб, оқпадар Л. Юнусовни Яккасарой туман суди 4 йилга озодликдан маҳрум этди.

Қаҳрамон МИРЗАЖОНОВ,
Тошкент шаҳар Яккасарой туман судининг раиси.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ХАЛҚАРО ВА ШАҲАРЛАРАРО АЛОҚА ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Сизларнинг эътиборингизни айрим шаҳарлар ва мамлакатларнинг телефон рақамларини теришда юз берган ўзгаришларга қаратмоқчимиз.

Тошкент шаҳри ва Ўзбекистон Республикаси абонентлари учун 1997 йилнинг 1 майидан Туркманистонга автоматик телефон алоқасини териш тартиби ўзгарди.

	Эски териш тартиби	Янги териш тартиби
Ашгабат	8-363+2+xxxxxx	8-993+1+2xxxxxx
Туркманбоши	8-432+22+xxxxx	8-993+2+22xxxxx
Тошҳовуз	8-360+22+xxxxx	8-993+3+22xxxxx
Раржев	8-378+22+xxxxx	8-993+4+22xxxxx
Мари	8-370+22+xxxxx	8-993+5+22xxxxx
Ахал вилояти		
Бахардин	8-363+31xxxxx	8-993+1+31xxxxx
Бюзмейин	8-363+38xxxxx	8-993+1+38xxxxx
Кўктепа	8-363+32xxxxx	8-993+1+32xxxxx
Кака	8-363+33xxxxx	8-993+1+33xxxxx
Бабадайхан	8-363+36xxxxx	8-993+1+36xxxxx
Сарагт	8-363+34xxxxx	8-993+1+34xxxxx
Тейжен	8-363+35xxxxx	8-993+1+35xxxxx
Нев	8-363+37xxxxx	8-993+1+37xxxxx
Балқан вилояти		
Қозонжиқ	8-432+47xxxxx	8-993+2+47xxxxx
Гарригала	8-432+48xxxxx	8-993+2+48xxxxx
Қизил Арвот	8-432+46xxxxx	8-993+2+46xxxxx
Гизилетрек	8-432+42xxxxx	8-993+2+42xxxxx
Небитдоғ	8-432+43xxxxx	8-993+2+43xxxxx
Релекен	8-432+40xxxxx	8-993+2+40xxxxx
Сангули	8-432+45xxxxx	8-993+2+45xxxxx
Тошҳовуз вилояти		
Оқ тепа	8-360+44xxxxx	8-993+3+44xxxxx
Болдунсар	8-360+46xxxxx	8-993+3+46xxxxx
Илонли	8-360+43xxxxx	8-993+3+43xxxxx
Кўҳна Урганч	8-360+47xxxxx	8-993+3+47xxxxx
Ниязовск	8-360+48xxxxx	8-993+3+48xxxxx
С. Туркманбоши номли	8-360+49xxxxx	8-993+3+49xxxxx
Тагта	8-360+40xxxxx	8-993+3+40xxxxx
Губадағ	8-360+45xxxxx	8-993+3+45xxxxx
Лебап вилояти		
Дарғонота	8-378+45xxxxx	8-993+4+45xxxxx
Дянев	8-378+46xxxxx	8-993+4+46xxxxx
Гарабекевюл	8-378+43xxxxx	8-993+4+43xxxxx
Сакар	8-378+49xxxxx	8-993+4+49xxxxx
Саёт	8-378+47xxxxx	8-993+4+47xxxxx
Сейди	8-378+61xxxxx	8-993+4+61xxxxx
Фарап	8-378+48xxxxx	8-993+4+48xxxxx
Халач	8-378+41xxxxx	8-993+4+41xxxxx
Хожамбос	8-378+42xxxxx	8-993+4+42xxxxx
Раршанги	8-378+40xxxxx	8-993+4+40xxxxx
Мари вилояти		
Байрамали	8-370+64xxxxx	8-993+5+64xxxxx
Елотан	8-370+60xxxxx	8-993+5+60xxxxx
Мулланафас	8-370+58xxxxx	8-993+5+58xxxxx
Сақарчяге	8-370+66xxxxx	8-993+5+66xxxxx
Тахтабозор	8-370+68xxxxx	8-993+5+68xxxxx
Туркманқалъа	8-370+69xxxxx	8-993+5+69xxxxx

1997 йилнинг 7 майидан Тошкент вилоятининг туман марказлари рақамлари ўзгарди. Янгийўлдаги 71ххх рақамлар — 76хххх 20xxx-24xxx
26xxx-29xxx
31xxx-33xxx
га ўтказилди.

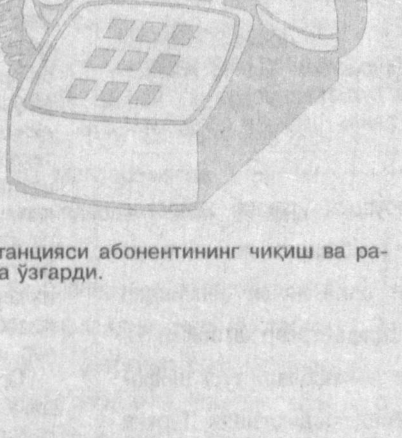

Тизимдан ташқари ўтказиш
Янгийўлдаги телефон орқали маълумотлар: 22222

Паркент туманида

25000-25999	31000-31999га
27100-27299	32100-32299га
7400-27599	32400-32599га
7300-27399	32300-32399га
4100-24299	33100-33299га
4600-24799	34100-34299га
6100-26399	35100-35399га
0600-20799	36100-36299га
0100-20149	37100-37149га
8100-28199	38100-38199га

Паркентдаги телефон орқали маълумотлар: 22222

Стерлитамак шаҳрида (Бошқирдистон) шаҳар телефон станцияси абонентининг чиқиш ва рақам териш тартиби бешта рақамликдан олтита рақамликка ўзгарди.

Эски чиқиш тартиби	Янги чиқиш тартиби
347+11+1xxxx	347+3+21xxxx
347+11+3xxxx	347+3+22xxxx
347+11+4xxxx	347+3+33xxxx
347+11+4xxxx	347+3+24xxxx
347+11+5xxxx	347+3+25xxxx
347+11+7xxxx	347+3+27xxxx
347+11+9xxxx	347+3+29xxxx
347+11+60000-66999	347+3+260000-266999
347+11+67000-69999	347+3+237000-239999

Маълумотлар хизмати рақами 41470 ўрнига 241470.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларини таъмирлаш юзасидан режадаги профилактика ишлари амалга оширилиши муносабати билан

21 майдан 28 майгача

Гайдар кўчасидаги 26-уй, 16-а уй, 1-8-корпуслар, Харьковская кўчасидаги 1, 2, 3-уй, Космодемьянская, Астраханская, Армавирская, Дегтярев, Кубанская кўчаларида истиқомат қилувчи 91/93-АТС абонентларида, шунингдек

26 майдан 6 июнгача

Зарбулоқ, Ж. Обидова, Машиностроительная, Наманганская, Кабардинская, Норин кўчаларида истиқомат қилувчи 62-АТС абонентларида алоқа бўлмайди.

* * *

Алоқа иншоотларини таъмирлаш юзасидан режадаги профилактика ишлари амалга оширилиши муносабати билан

26 майдан 4 июнгача

Буюк Турон кўчасидаги 73, 75-уйларда, Чимкент кўчасидаги 1, 3, 5-уйларда истиқомат қилувчи 56-АТС абонентларида алоқа бўлмайди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

Тошкент шаҳридаги 241-мактаб томонидан 1996 йили И. А. Набиев номига берилган ўрта маълумот тўғрисидаги UZA N027734 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

●

Кўктеракдаги (генерал Петров бекати) 6 сотихли ер, 4 хонали уй шаҳардаги 3 сотихли уйга

АЛМАШТИРИЛАДИ

Тел: 24-82-91.

●

Кадишев базаси қаршисидаги 1 хонали квартира, ишлатилган юмшоқ мебель, рангли телевизор

СОТИЛАДИ

Тел: 54-43-59.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Тошкент вилояти, Юқори Чирчиқ тумани касалхонаси бош шифокори Маҳфуза Фатхуллаевага ва «Фахрия» касалхонаси бош шифокори Ҳикматулла Фатхуллаевга оталари, тиббиёт фанлари доктори, профессор

Исматулла ФАТХУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат иқтисодиёт университети жамоаси олий тоифали педагог Мактуба Исматуллаевна Фатхуллаевага отаси, тиббиёт фанлари доктори, профессор

Исматулла ФАТХУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзбексавдо» акциoнерлик уюшмаси «Дока нон» фирмаси бош иқтисодчиси Маҳбуба Фатхуллаевага, «М-Атир гул» фирмаси директори ўринбосари Маҳмуда Фатхуллаевага ва шу фирма директори Малика Фатхуллаевага оталари, тиббиёт фанлари доктори, профессор

Исматулла ФАТХУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

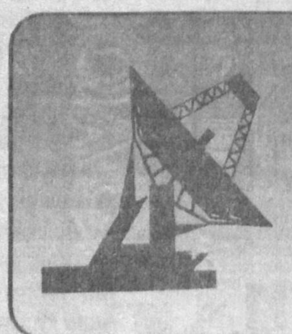

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

26 майдан 1 июнгача кўриб, дам олинг

ДУШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Бастакор Мухторжон Муртазоев».
9.05 «Замин фидойилари». Тележурнал.
9.30 «Алдар Кўса». Мультфильм.
9.45 «Табиат шайдолари».
10.00 Янгиликлар.
10.05 Абдулҳамид Чўлпон. «Асорат». Йўлдош Оҳунбобоев номидаги Республика Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
11.55 «Шифокор экрани».
12.25 «Дил тароналари». Фильм-концерт.
12.40 «Қуюшқондан чиққанда». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.25 Мустақиллик кубоги. Бокс бўйича Халқаро турнир.
19.05 «Катта танаффус» янгиликлари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Саҳна ҳаёти».
21.40 «Маърифатнома».
22.20 XII Тошкент Халқаро кинофестивали. «Муштарак диллар экрани».
22.40 «Морена Клара». Телесериал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15—00.20 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Спорт қитъаси».
18.45 «Тулпор».
19.00 «Мак ва Матли». Қизиқарли дастур.

18.15 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Авлодимиз».
18.45 «ТВ плюс...»
19.00 «Олтин кент».
19.15 «Мусиқий шарҳ».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.30 «Кинонигоҳ».
23.10 «Спорт қитъаси».
23.35 «Ишбилармонлар ҳафтаси».
23.50 — 00.10 «Акс».

III

17.15 Янгиликлар.
*
6.30—8.00, 17.20—20.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Самога йўл». Премьера.
*
21.00—21.30 Россия давлат телевидениеси.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Кабутарлар — муҳаббатим менинг». Телекўрсатув.
22.05—22.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 «Сен ҳақингда ва сен учун». Ахборот-дам олиш кўрсатуви.
20.15 «Халқ саломатлиги йўлида».
20.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.10 «Долзарб репортаж».
21.35 «Фан ва технология».
22.05 Эълонлар.
22.10 Кинематограф. «Тунги талваса. Телесериал.
23.00 «Янги иқтисод».
23.30—23.55 Немис тилида кўрсатув.

23.05—23.55 «Экстремал ўйинлар».

ПАЙШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Исмоил Жалилов куйлайди». Фильм-концерт.
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Алифбо сабоқлари.
10.35 «Қичкинтой устахонаси».
11.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Қизиқчи».
11.35 «Истиқболга интилиб». Публицистик кўрсатув.
11.55 А. С. Пушкин. «Олтин балиқча». Хоразм давлат қўғирчоқ театрининг спектакли.
12.35 «Эдгар ва Кристина». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Катта танаффус». Сўнгги қўнғироқ. Шоу дастури.
18.50 Дилнавоз садолар.
19.05 «Билиб қўйган яхши».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Иймон».
21.40 «Одамлар орасида».
22.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивалининг тантанали ёпилиши. Халқлар Дўстлиги саройидан кўрсатилади (ёзиб олинган).
22.40 Мақом кечаси.
23.10 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Ёрилтош». Мульттўплам.

20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Иқтисод алифбоси».
21.30 «Ривоят».
21.40 Хиванинг 2500 йиллигига. «Меҳр макони». 1-қисм.
22.00 «Эртага — шанба».
22.15 «Хуш келибсиз».
22.30 «Морена Клара». Телесериал.
23.15 Дилнавоз садолар.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Ринг».
00.15 Тунги тароналар.
00.25 — 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Ёрилтош». Мульттўплам.
9.15 «Кўзмунчоқ».
9.35 «Кулги дарғалари». Чарли Чаплин.
9.50 «Дубляж».
10.10 «Олтин кент».
10.25 «Жозиба».
10.40 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
11.05 Видео — «О».
12.35 — 13.05 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Бор экан-да, йўқ экан...»
18.40 «Телевидение ва театр».
19.00 «XXI аср авлодлари».
19.20 «Бугун кино оқшомида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Сизлардан ишорат». Мусиқий дастур.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.30 «Кинонигоҳ».
23.10 «Ханда дўкони».
23.30 — 00.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.15 Янгиликлар.
*
6.30—8.00, 17.20—20.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.40 «Мусиқа ҳамма учун».

19.20 «Услуб».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.30 «Кинонигоҳ».
22.30 «Бебаҳо лаҳзалар».
22.40 «Спорт қитъаси».
23.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.15 Янгиликлар.
*
17.20—20.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.40 «Кругозор». Тележурнал.
*
21.00—21.30 Россия давлат телевидениеси.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Мулоқот». Қисқа метражли бадиий телефильм.
22.05—22.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.35 «Британия кундалиги».
20.05 «Жаҳон».
20.25 «Хайр, мактаб!».
20.40 «Сўз — сизга».
20.55 «Авторейд».
21.05 «Ракурс».
21.35 «Спорт-тайм».
22.05 Эълонлар.
22.10 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.
23.00 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида».
23.20—23.50 «Замандас».

СЕШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Гулла, яшна, Она-Ватаним». Фильм-концерт.
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Меҳр нури».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Инглиз тили.
11.00 «Абитуриент-97». Тест синовларига тайёрмисиз?
*
11.30 «Катта танаффус» янгиликлари.
11.50 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув.
12.10 «Қизиқарли учрашувлар».
12.40 «Лўли». Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.
14.05—14.35 «Сирли сандиқ». Телевизион ўйин.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қўнғироқча».
18.30 «Спорт. Спорт. Спорт».
19.00 «Шарқ тароналари».
19.15 «Тамойиллар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Адолат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Тўртинчи ҳокимият».
21.20 Маънавият. «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.40 «Япония ҳақида ҳикоялар».
22.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали. «Муштарак диллар экрани».
22.20 «Пардали гап».
22.50 «Замон».
23.00 «Альманах ТВ».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15—00.20 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.

ЧОРШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Маънавият. «Оҳанглардан таралган меҳр».
8.45 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ҳунари бор, хор бўлмас».
9.05 «Алпомиш авлодлари». Миллий кураш.
9.40 «Инсон манфаатлари йили».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Дорбозлар». Қўқон шаҳридаги дорбозлар ва қўғирчоқ театрлари фестивали.
10.25 Янги алифбони ўрганамиз.
10.55 «Самсон ва Салли». Мультфильм.
11.55 «Изланиш самаралари».
12.25 «Шарқ тароналари».
12.40 «Бувам, Килиан ва мен». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Уйқу салтанати». Мультфильм.
18.20 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...».
18.25 Дилнавоз садолар.
18.35 «15 дақиқа спорт ҳақида».
18.50 «Замон билан ҳамнафас».
19.05 «Тасаввур олами».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Қалқон». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 Дилнавоз садолар.
21.35 Бухоронинг 2500 йиллигига. «Бухорои Шариф».
22.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали. «Муштарак диллар экрани».
22.20 «Автоолам».
22.40 «Морена Клара». Телесериал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Классик куйлар кечаси».
18.55 «Спорт қитъаси».
19.05 «Дойче-Велле» тақдим этади...
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.25 «Кинонигоҳ».
22.55 «Зерикмай десангиз».
23.05 «Спорт қитъаси».
23.25 — 00.15 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.15 Янгиликлар.
*
6.30—8.00, 17.20—20.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.40 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*
21.00—21.30 Россия давлат телевидениеси.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Шарқ тароналари». Мусиқашуносларнинг халқаро симпозиуми.
21.55—22.15 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Ирэндек».
20.00 «Спортлото».
20.10 «Азизим».
20.40 «Таклифлар ва ташрифлар».
21.10 «Автосалтанат».
21.20 «Тошкентнома».
21.50 «Бу ажиб дунё».
22.10 Эълонлар.
22.15 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.

9.15 «Спорт қитъаси».
9.25 «Тулпор».
9.40 «Мак ва Матли». Қизиқарли дастур.
10.00 «Услуб».
10.05 «Бебаҳо лаҳзалар».
10.15 «Олтин кент».
10.30 «Мусиқий шарҳ».
10.40 Ишбилармонлар ҳафтаси.
10.55 «Акс».
11.15 «ТВ плюс...»
11.30 Фортепиано дуэтлар фестивали. 1-қисм.
11.45 «Зерикмай десангиз».
11.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
12.15 — 14.05 «Кинонигоҳ».
* * *
18.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.
18.15 Бугун пайшанба дастурида.
18.20 Эълонлар.
18.25 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.40 «Сувости дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Офисина» баридан чиққан фирибгарлар». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
21.40 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.40 XII Тошкент Халқаро кинофестивали кундалиги.
23.55 — 00.15 «Спорт қитъаси».

III

17.15 Янгиликлар.
*
6.30—8.00, 17.20—20.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.40 «Гав лақабли мушукча», «Ялқов қизча». Мультфильмлар.
*
21.00—21.30 Россия давлат телевидениеси.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Панд еди». Бадиий фильм (АҚШ).
23.15—23.35 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «02» тўлқинида.
20.10 «Минг бир маслаҳат».
20.30 Эълонлар.
20.35 «Эльдорадо». Телесериал.
21.05 «Жаҳон дурдоналари».
21.35 «Каталог».
21.45 «Коктейль плюс».
22.15 «Интер-спорт».
22.25 «Эллада».
22.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.20—23.35 «Компьютер-ревю».

ЖУМА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Ёшлар ҳиром айлаганда». Фильм-концерт.
8.55 «Юзма-юз».
9.15 Кураш. Осиё ўйинлари олдидан.
9.30 «Оламни асранг».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Юрт таянчлари». Публицистик кўрсатув.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Немис тили.
11.00 «Абитуриент — 97». Тест синовларига тайёрмисиз?
11.30 «Насримиз уфқлари».
11.50 «Оромгоҳлар мавсумга шаймими?».
12.35 «Пан Кляксанинг саёҳати». Бадиий фильм. 1-серия.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.20 «Пан Кляксанинг саёҳати». Бадиий фильм. 2-серия.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.30 «Соғлом авлод учун».
18.50 Бизнес ҳафта якунлари.
19.00 «Синфдош». Сўнгги қўнғироқ.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Қишлоқ ҳақида ўйлар». Публицистик кўрсатув.

*
21.00—21.30 Россия давлат телевидениеси.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 Футбол. Йил матчи. Финал. Чемпионлар лигаси. «Боруссия» (Германия) — «Ювентус» (Италия). Ёзиб олинган.
23.05—23.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид чечаклари».
20.00 «Олам ва одам».
20.25 «Маънавият ва Ислом».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Эльдорадо». Телесериал.
21.25 «Қанотлар».
21.45 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
22.15 «Жума куни, ишдан сўнг».
22.55—23.25 «Рангинкамон».

ШАНБА, 31

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Насиба». Фильм-концерт.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.00 «Мулоҳаза, мунозара, муносабат».
10.25 «Ҳангома».
10.40 «Ёшлар ва замон».
11.15 «Хотира». Ўзбекистон халқ артисти Ҳ. Наримонов.
11.40 Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни олдидан. «Оналар мактаби».
12.10 «Янги кун». «Томоша» болалар-фольклор этнографик ансамблининг концерти.
13.10 — 14.35 «Ёввойи оққушлар». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Олам нурга тўлаверсин». Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни олдидан.
18.35 «Бир қўшиқ тугагунча».
18.55 «Исмлар тарихи».
19.05 «Ҳайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 Рақслар гулдастаси.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Ўзбекистоннинг янги тарихи».
21.30 Дилнавоз садолар.
21.40 «Бизнес-академия».
22.00 XII Тошкент Халқаро кинофестивалининг якунларига доир. «Муштарак диллар экрани».
22.30 Диққат, премьера: Ю. Розиқов, «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 35-қисм.
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
23.05 «Мусиқий саёҳат».
23.25 Жаҳон киноси юлдузлари. Ал Пачино.
23.45 «Сени севдим». Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар (Ҳиндистон).

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан...»
9.20 «Телевидение ва театр».
9.40 «XXI аср авлодлари».
10.00 «Сизлардан ишорат».
10.30 «Ханда дўкони».
10.50 «Кинонигоҳ»
12.30 — 13.30 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 «Даракчи».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.30 «Кўзмунчоқ».
18.50 «Ҳавас ТВ».
19.10 Қўшиқлар жилоси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дармон».
20.10 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.

«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:
21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Спорт қитъаси».
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Яширинадиган жой йўқ». Ўткир сюжетли детектив фильм.
23.50 — 24.00 «Даракчи».

III

18.00 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
18.05—21.40 Россия жамоат телевидениеси.
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Янги қасоскорлар». Телесериал (Англия).
22.35—22.50 «Сополда акс этган дунё». Манзарали телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Кинонинг олтин асри. «Уч мушкетёр». Бадиий фильм. 1-серия.
10.55 Эълонлар.
11.00 Шанба эртаги.
12.00 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
12.45 «КВН-97».
14.15—14.45 Корейс тилини ўрганамиз.
* * *
17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Шанба оқшомида».
20.05 «Тақдирлар».
20.35 «Спектаклдан сўнг».
21.00 Эълонлар.
21.05 «23-Ниссан». Туркияда Халқаро болалар фестивали.
21.35 «5 дақиқа ўзинг учун».
21.40 «Эсдалик учун дастхат».
22.10 Кинонинг олтин асри. «Уч мушкетёр». Бадиий фильм. 2-серия.
23.40 «Бу ажиб дунё».
24.00—00.20 «Хит-коллекция».

ЯКШАНБА, 1

ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КУНИ

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Бугун якшанба дастурида».
8.30 «Олам нурга тўлаверсин».
9.15 «Кувноқ стартлар».
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Болалар дунёси».
11.15 «Ҳамёндаги мўъжизалар ёки...»
11.25 Ю. Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 35-қисм.
12.00 «Соҳибжамол ва маҳлуқ». Мультфильм. 1-қисм.
12.40 «Катта танаффус». Сўнгги қўнғироқ. Шоу дастури.
13.20 «Табассум кўчалари».
13.40 «Менинг ҳам ўз овозим бор». Мусиқий дастур.
14.00 «Қотиллик пайида». Бадиий фильм. 11-серия.
14.50 «Келгуси ҳафтада».
15.05 «Бу мунис лаҳзалар».
15.25 «Ўзбекистон спорти».
15.40 «Уч қирол жанги». Бадиий фильм 3 — 4-сериялар.
17.20 «Тақвим».
*
17.30 Кўрсатувлар тартиби.
17.35 «Мульттўплам».
17.55 «Ассалом, болалик!»
18.25 «Қотиллик пайида». Бадиий фильм. 12-серия.
19.15 «Пойинтар-сойинтар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Илҳом сатрлари».
20.05 «Эгиз қўшиқлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Жараён».
21.20 «Мусиқа салтанати».
21.40 «Шахс ва баҳс».
22.05 «Интер-футбол».
22.40 «Келгуси ҳафтада».
22.55 Эълонлар.
23.00 «Ҳафтанома».
23.30 Тунги сеанс. «Гайдуклар». Бадиий фильм.
00.55 «Тақвим».
01.05 — 01.10 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Боланинг тили».
9.15 «Ёрилтош» Мульттўплам.
9.45 Болажонлар экрани.
11.00 «Умрбоқий мерос».
11.15 «Мухлис ТВ-2».
11.35 Дилнавоз садолар.
11.55 «Глобус». Телеальманах.
12.20 — 14.05 Видео — «О».
* * *
18.00 «Даракчи».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Боланинг тили».
18.30 «Ёрилтош». Мульттўплам.
19.00 «Табиат шифохонаси».
19.10 «Мухлис ТВ-2».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Қонун ҳимоясида».
20.10 «Умрбоқий мерос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Тошкент учрашувлари». XII Тошкент Халқаро кинофестивалининг якунларига доир.
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.50 Видео — «О».
23.30 «Мухлис ТВ-2».
23.45 «Мувозанат» — келгуси ҳафта тақвими.
24.00 — 00.10 «Даракчи».

III

17.20 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.25 «Мўъжизалар куни». Болалар учун фильм-концерт.
*
17.50—23.05 Россия жамоат телевидениеси.
*
23.05 Эълонлар.
23.10 «Янги қасоскорлар». Телесериал.
24.00—00.25 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами» таништиради.
11.10 «Парле ву франсе?».
11.40 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
11.50 «Биринчи рақамли ўйинчи». Бадиий фильм (Ҳиндистон). 1-серия.
14.10 Эълонлар.
14.15 Киносалон. «Аёл иси». Бадиий фильм.
16.10 «Шу куннинг мавзуси».
16.25 Кундузги сеанс. «Қутқариш командаси». Бадиий фильм.
*
17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Телеташриф».
19.25 «Яхши деган нима-ю ёмон деган нима». Болалар дам олиш дастури.
19.45 «Сенинг вақтинг».
20.05 «Иштирок этувчилар».
20.35 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
21.05 Эълонлар.
21.10—23.10 Киносалон. «25 центли танга». Бадиий фильм.

Тошкент оқшоми
Toshkent oqshomi

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-28-95, 33-08-74, 36-57-65. факс: (3712) 33-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.